

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**Nebesa vypravují o Boží slávě,
a dílo jeho rukou zvěstuje obloha.
Den dni o tom podává zprávu,
noc noci sděluje poučení.**

**Není to slovo a nejsou to řeči,
jejichž hlas by nebylo slyšet.
Do celé země vychází jejich hlahol,
až na konec světa jejich slova...**

Z Žalmu 19 připisovaného králi Davidovi

Antennae (česky Tykadla) v souhvězdí Havrana jsou dvě galaxie (NGC 4038 a NGC 4039), jejichž srážka probíhá ve vzdálenosti 45 milionů světelných let od nás. Snímek je pořízen z oběžné dráhy Země Hubbleovým vesmírným dalekohledem.

- 3 **Dort od Matyldy, věda, víra a profesor z Oxfordu**
- 4 **Pochybnost není ctnost**
- 6 **Jak Bůh zasahuje do dějin (sv. Norbert)**
- 10 **Princ ze severu (sv. Norbert)**
- 16 **Jak se dostal svatý Norbert do Prahy**
- 18 **Síla, kterou někdy nevidíš hned**
- 20 **Jak Bůh stvořil pětadvacátou hodinu**
- 23 **Kdyby se za mě tolik lidí nemodlilo...**
- 24 **Jak číst Písmo svaté?**
- 26 **Písmo**
- 28 **„Jak mohou uslyšet bez hlasatele?“**
- 32 **Pro mě je to „misie setkávání“**
- 35 **Z myšlenek Svatého otce Františka**
- 36 **Kvalitní výchova je obrovský dar do života**
- 40 **Jedno nenadálé spadnutí aneb život je dar**
- 44 **Naděje**
- 45 **Naše zkušenost s prenatalní diagnostikou**
- 48 **Vašíček**
- 50 **Zkusit svou víru ve víru Indie**
- 54 **Tak jednoduché, že na to nepřijdete...**
- 56 **Společenství čistých srdcí – Drama šestnáctileté Karolíny**
- 62 **Světlem vládne nedostatek moudrosti**
- 63 **Personální práce**

Milovaní čtenáři!

Když se premonstrát otec Marian Husek loučil o prázdninách s dětmi z jeníkovského tábora*, řekl jim: „A snažte se, abyste byli každý den lepší a lepší a lepší, až budete úplně nejlepší. A víte, jak se pak takovým říká? Svatí. S pomocí Boží to jde – už to mnozí dokázali.“ Takto jednoduše uměl následovník svatého Norberta nastínit dětem, které víru teprve potkávají, jak naplňovat úžasný Boží plán s každým z nás: denně se snažit být lepší – a to se podaří, když spolupracujeme s milostí Boží. Snažíme se časopisem *Milujte se!* přinášet kvalitní impulzy pro tuto snahu stávat se lepším, žít s Bohem, utvářet svůj život podle hodnot víry. Proto zveřejňujeme i příklady těch, kdo už nás na cestě víry přešli a nyní se za nás přimlouvají. Kolik je svatých, které moc neznáme, ale kteří by nám vlastně měli být velmi blízcí. Jedním z nich je i svatý Norbert, na kterého zaměřujeme pozornost v tomto čísle. Jeho hrob je v naší zemi – to může být výzva. Zkusme znovu objevit jeho příklad i přímluvu. Svatý Norbert však není jediný, kdo stojí za povšimnutí. Světci – ať už ti vyhlášení, nebo ti, kteří „jen“ žili svatým životem – jsou spjati s mnoha místy. Někde žili, někdy jen procházeli, jinde jsou jejich ostatky a další místa jsou spojena s úctou k nim. Znovu je objevujeme, osobně i společně. Nezůstávejme však jen u toho. Svědkové víry jsou jako směrovky zářící na cestě a všichni nám ukazují jedním směrem: na Krista. To On jim dal zvítězit a ke stejnému vítězství zve i každého z nás.

V Kristu P. Marek Dunda

* FATYM Vranov nad Dyjí pravidelně pořádá na jihu Moravy tábory pro děti a mládež ze severočeské farnosti Jeníkov, kterou před šestnácti lety adoptoval – viz www.jenikov.net/farnost/.

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2400089111/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
36/2015, X. ročník, vydáno 20. ledna 2016

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis *Milujte se!*, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, <http://rcmonitor.cz>,
číslo účtu pro zasílání darů: 2400089111/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatně či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejněné texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: NASA, ESA, and the Hubble Heritage Team (STScI/AURA)-ESA/Hubble Collaboration (via Wikimedia Commons)

Foto: Flickr, Mr.Tea (CC BY-NC 2.0)

Dort od Matyldy, věda, víra a profesor z Oxfordu

John Lennox je profesor matematiky na Oxfordské univerzitě. Věnuje se také filozofii vědy. Pro větší srozumitelnost doprovází své přednášky zajímavými obrazy. Jedním z nich je „Dort od Matyldy“. Vysvětluje, že „náboženství nesoupeří s vědou, nezabývají se stejnými otázkami. Věda (myšleny jsou přírodní vědy) nemůže odpovědět na otázky týkající se etiky nebo morálky. Existují různé způsoby vědění a přírodní vědy jsou jen jedním z mnoha způsobů.“

Řekněme, že máme ženu, Matyldu, a ta upeče dort. Vy ten dort vezmete, nakrájíte na kousky a různým vědcům dáte kousek dortu, aby ho popsali. Fyzik svůj kousek dortu zváží, změří, biolog může zkoumat bakterie, chemik jeho složení...

Ale kdybych se těchto vědců zeptal, proč Matylda upekla tento dort, nemů-

žou mi odpovědět. Ne proto, že by špatně měřili nebo něco nesprávně spočítali. Je to zkrátka otázka, která se netýká jejich oboru. Pokud by na ni dali odpověď, nebyla by vědecká.

Odpověď, proč Matylda upekla dort, může být jednoduchá – třeba proto, že má její neteř narozeniny. Ale přírodovědec k této odpovědi nedojde zkoumáním dortu. To není chyba přírodních věd. Je to jejich vlastnost.

...

Profesor Lennox dodává:

„Existují dva druhy otázek začínajících slovem *proč*.¹ Je zde *proč*, které se ptá na mechanismy fungování, a tam samozřejmě přírodní vědy spadají. A pak je zde *proč* ve smyslu „za jakým účelem“, a to nejsou otázky, na které věda může odpovědět.“

Lidé si často tyto různé typy otázek pletou a myslí si, že Bůh je odpovědí na otázku, jak věci fungují. Tím ukazují, že nepochopili ani podstatu přírodovědeckého bádání, ani podstatu Boha. (...) Věda není pro Boha žádnou hrozbou. Věda nesoupeří s Bohem, asi tak jako

zákon popisující spalovací motor nesoupeří s Henry Fordem. Je důležité si uvědomit, že jsou to úplně jiné problémy, které řeší věda a které řeší víra.“

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

Pozn.: ¹ Od doby Aristotela († 322 před Kristem) se rozlišují dokonce čtyři druhy příčin: 1. formální (např. zákonitosti, kterými se řídí stavba domu), 2. látková (materiál na jeho stavbu), 3. účinná (stavitel), 4. cílová (účel domu).

Srov. cs.wikipedia.org/wiki/Kauzalita.

Zdroj citací prof. Lennox:

http://technet.idnes.cz/j/veda.aspx?c=A141128_160155_veda_pka

Lidé často nerozlišují, že existují dva druhy otázek začínajících slovem „proč“.

Foto: FLEK, GS+ (CC BY 2.0)

Pochybnost není ctnost

Při odklizení haraburdí kolem svatosti si dovolím jednu myšlenku.

Už si nevzpomínám, o čem přesně jsme s jedním mým přítelem hovořili – mělo to něco společného s křesťanstvím –, vzpomínám si ale na jeho odpověď: „Víš, Goshi, nejsem si jistý.“ A já si myslel, že jeho postoj je pokorný a šlechetný. Jenže je to už pět let a on říká pořád to samé: „Vážně si nejsem jistý.“ Zabydlel se v tom. Nyní chápu, co se stalo. On si zvolil pochybnost, postoj, který je dnes velmi atraktivní a ceněný.

Pochybnost je „in“

Poslouchejte, jak lidé (zvláště mladí dospělí) mluví: „Vážně nevím... Tak nějak s tím zápasím... Víte, nejsem si jistý...“ A když někdo, vzácně, řekne, v co skutečně věří, rychle dodá: „Ale to je jen můj

pohled.“ Jako by pevné přesvědčení bylo něco špatného. Nepůsobí to „opravdově“ nebo „autenticky“. Pochybovat je lidské. Vyjadřovat pochybnost se zdá mnohem lidštější než vyjadřovat jistotu. Končíme v náručí pochybnosti, protože to vypadá autenticky.

Naše kultura dnes navíc vyzdvihuje pochybnost. Když do kina přišel první díl *Narnie*, šokovalo mě, co scenáristé provedli s postavou Petra. Mladého muže, jehož C. S. Lewis zobrazuje jako silného a odvážného, ukázali jako pochybujícího a nejistého. Tím tu postavu úplně změnili, což hodně vypovídá o světě, v němž žijeme. Scenáristé udělali Petra „věrohodnějšího“ – protože pochybnost je „in“.

Režisér Peter Jackson spáchal stejný násilí na Aragornovi ve filmové verzi Tolkienovy trilogie *Pán prstenů*. V knize je Aragorn silný a sebevědomý člověk; je skromný, ale nekolísá. Film ho zobrazuje

jako postmoderního hrdinu zmítaného nejistotou, pochybnostmi o sobě samém a smutkem. Jako bychom už nebyli schopni věřit v hrdinství.

Kdo věří, je prý nebezpečný

Rozčílilo mě to. Připomnělo mi to citát z Alana Blooma, který o základních předpokladech postmoderních lidí říká: „Ten, kdo doopravdy věří, je nebezpečný. Studium dějin kultury nás učí, že v minulosti byl celý svět šílený. Lidé si vždycky mysleli, že mají pravdu, a to vedlo k válkám, perzekucím, otroctví, xenofobii, rasismu a šovinismu. Nejde o to, napravit chyby a mít skutečně pravdu, ale spíš o to, vůbec si nemyslet, že máme pravdu.“ (*The Closing of the American Mind*)

Tak se pochybnost přestrojená za pokoru stala ctností a předpokladem pro to, aby vás respektovali. Lidé silného přesvědčení jsou podezřelí. Hodně křes-

fanů, které znám, se zabydlelo v jakési fešácké pochybnosti a myslí si, že tohle jejich rozhodnutí je něco ryziho. Myslí si, že je to ctnost.

Ten, který si váží přesvědčení...

Přesvědčení však není nepřítel! Pýcha, ta ano, arogance také. Ale přesvědčení?

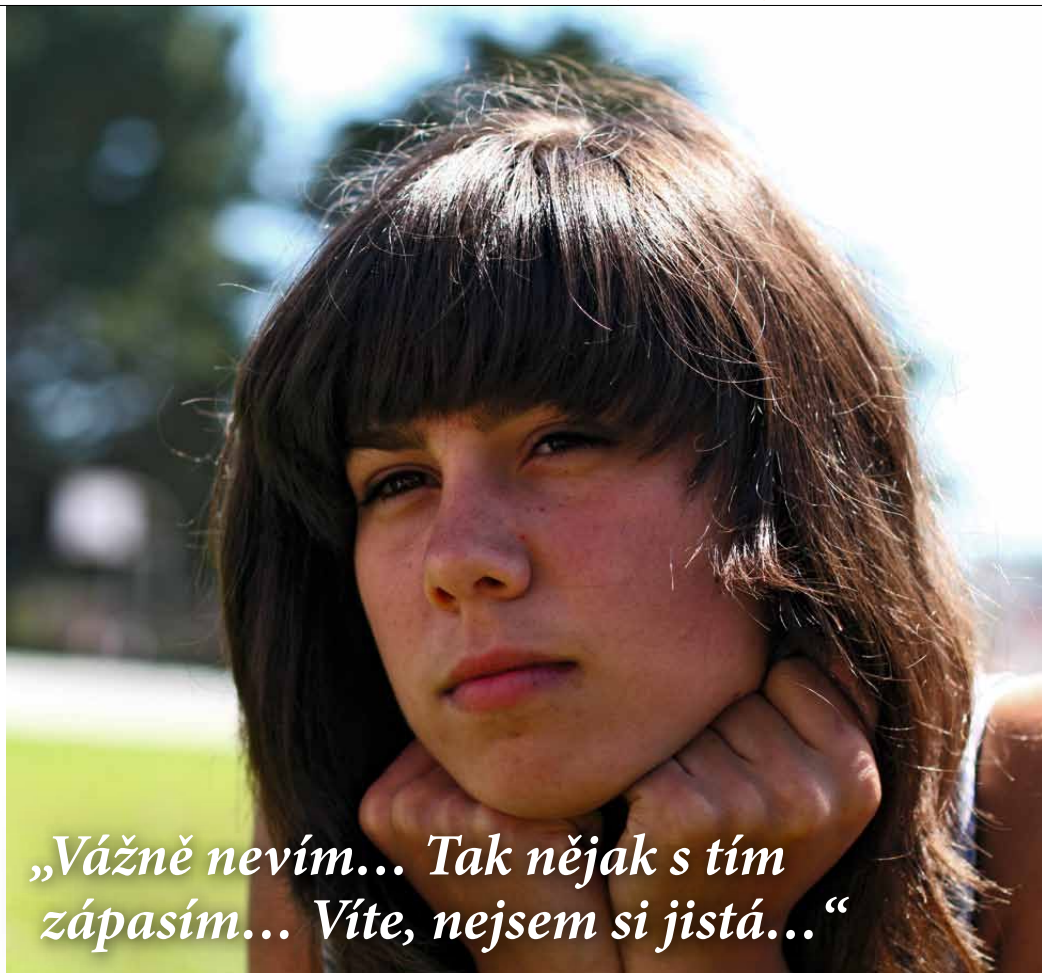
Přichází Ježíš. Jeho upřímnost, pokora a šlechetnost jsou absolutně mimo diskusi. Pochybnost však rozhodně není něco – mnoho lidí to velice překvapí –, čeho by si cenil:

Hned nato přiměl Ježíš učedníky, aby vstoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než propustí zástupy. Když je propustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Když nastal večer, byl tam sám. Loď byla daleko od země a vlny ji zmáhaly, protože vítr váł proti ní. K ránu šel k nim, kráčeje po moři. Když ho učedníci uviděli kráčet po moři, vyděsili se, že je to přízrak, a křičeli strachem. Ježíš na ně hned promluvil a řekl jim: „Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!“ Petr mu odpověděl: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!“ A on řekl: „Pojď!“ Petr vystoupil z lodi, vykročil na vodu a šel k Ježíšovi. Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mne!“ Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?“ (Mt 14,22–31)

Ježíš Petra nechválí za to, že je sám sebou. „Ach, Petře, to bylo skvělé, jak jsi ve svém zmatku nic nepředstíral a jak upřímně ses přiznal ke své pochybnosti, když ses topil v moři. Kolik lidí by se s tebou ztotožnilo.“ Kdepak, Ježíš ho za pochybnost káral.

Tomáš, jinak Didymos, jeden z dvanácti učedníků, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu řekli: „Viděli jsme Pána.“ Odpověděl jim: „Dokud neuvidím na jeho rukou stopy po hřebech a dokud nevložím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím.“ Osmého dne potom byli učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: „Pokořte se.“ Potom šel k Tomášovi: „Polož svůj prst sem, pohleď na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř!“ (Jan 20,24–27)

Nepochybuj a věř! To je jasné jak facka. Být považován za nevěřícího Tomáše bývala kdysi hanba, dnes by se tak mohla jmenovat alternativní rocková skupina. „Nevěřící Tomáš... ti jsou super, borci. Ty fakt můžeš.“

„Vážně nevím... Tak nějak s tím zápasím... Víte, nejsem si jistá...“

Foto: Flickr, Ryyu (CC BY-NC-ND 2.0)

Pochybnost paralyzuje

Ještě jeden postřeh o pochybnostech: nejenže vás sblíží se současnou kulturou, ale taky vám zabrání jednat. Pokud například opravdu věříte, že potrat je zabití nevinného života, měli byste mít nutkání o tom mluvit. Takže si všimněte, jak je pochybnost pohodlná.

Pochybnost není pokora – pochybnost je pochybnost. Je to nevíra. Pro všechno na světě, Ježíš pochybnost chápe a chce vám pomoci se jí zbavit, ne si ji hýčkat.

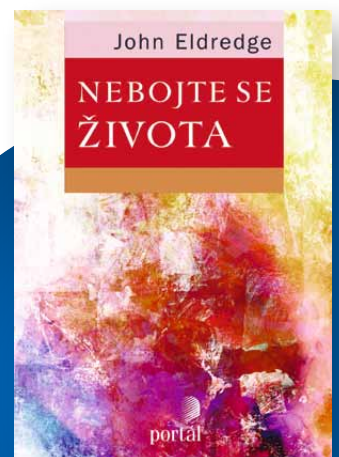
Tyto příklady jsem uvedl, protože odrážejí dobu. Písmo nás vyzývá, abychom se nenakazili duchem doby. „Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.“ (Jak 1,27) Dýcháme ducha současné kultury, přijímáme její předpoklady. „Svět“

Pochybnosti vás sblíží se současnou kulturou, ale taky vám zabrání jednat.

může znamenat naši církev zabalenou do technického dodržování pravidel a cezení komárů. Může to být kulturní únik do pohodlné dobroty a lenivé pochybnosti.

Jenže nám jde o něco mnohem čistšího: o Ježíšovu nádhernou svatost.

John Eldredge (titulky a perex redakce, z knihy „Nebojte se života“, Portál, Praha, 2014 – viz upoutávka na této straně) ■

Knihu je možno objednat na www.portal.cz (120 stran, 194 Kč)

Jak Bůh zasahuje do dějin

Foto: Flickr, eL_malino (CC BY-NC-SA 2.0); Flickr, AJ Yakstrangler (CC BY-NC-SA 2.0) / montáž: MSI

Bůh mění dějiny. Tato změna často začíná velmi nenápadně – od jednotlivců. Když se kdysi v prvním křesťanském století kolem roku 37 po Kristu při cestě do syrského města Damašku obrátil muž jménem Šavel z Tarsu, budoucí svatý Pavel a apoštol národů, jen Bůh věděl, že tato vnitřní proměna jediného člověka je základem, ze kterého vzejde rozsáhlá misie mezi mnoha národy. Že tento muž založí první křesťanské církevní obce v několika velkých městech Římské říše. A že tato nenápadná událost, která se přihodila před branami města Damašku, je významným krokem k tomu, aby se po několika staletích celá říše stala křesťanskou. Ne náhodou líčí kronikáři 12. století ve dvou nejstarších dochovaných životopisech svatého Norberta jeho obrácení tak, aby vynikla podobnost s obrácením svatého Pavla.

Bouře mezi Xantenem a Vredemem

Norbertovi je třiatřicet let. Je rok 1115. Autor jeho životopisu (tzv. *Norbertova*

životopisu A, latinsky *Vita A*, sepsaného mezi lety 1145–1164) označuje Norberta již za muže „středního věku“. Ve středověku lidé umírali dříve a také mládí kon-

čilo výrazně dříve než dnes. Z našeho pohledu ještě mladý podjáhén Norbert má už vše, co by si mohl přát – postavení u císařského dvora i v Církvi – je kanovníkem v Xantenu u dnešní německo-holandské hranice. Má majetek, vliv a navíc dobrý výhled do budoucnosti. Jedno mu však dle slov kronikáře chybí: „Užíval si vymožeností a požitků tohoto časného života tak, jak jeho srdce toužilo, a nebál se Boha.“ Bát se Boha má v této souvislosti trochu jiný význam, než jak by někdo mohl čekat. Nejde o strach z Boha, ale o to, co Písmo svaté nazývá „bázeň Boží“: znamená to „brát Boha vážně“. Norbert tedy zatím Boha ve svém životě příliš vážně nebral.

A jeho dávný životopisec pokračuje: „Teď, když měl všechny tyto věci v hojnosti na dlouhou dobu, stalo se jednoho dne, že tajně spěchal na místo zvané Vre-

Norbert má majetek, vliv a navíc dobrý výhled do budoucnosti. Jedno mu však dle slov kronikáře chybí...

Foto: Flickr, dorvanone (CC BY-NC-ND 2.0)

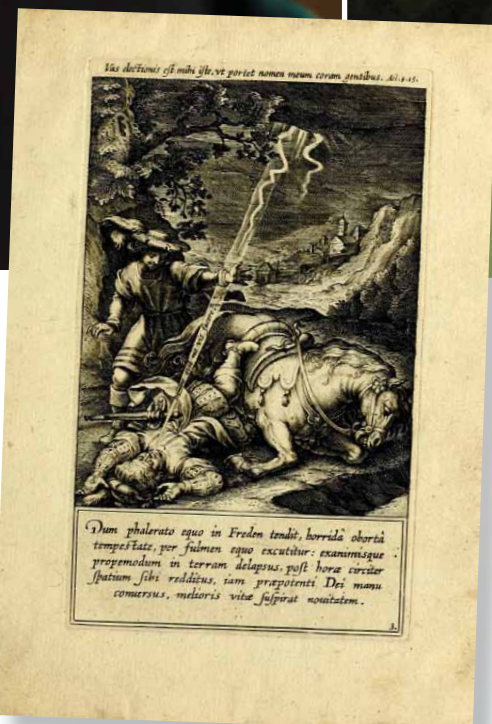

Foto: Flickr, Internet Archive Book Images

Obrácení sv. Norberta z Xantenu, jak ho zpodobnil barokní rytec Theodor Galle

den. Byl oblečený do hedvábí, doprovázený jediným sluhou. Během cesty se přihnaly temné mraky, blesky (...) Náhle se ozval děsivý zvuk. Uviděl, jak před ním udeřil blesk. Země před ním se otevřela (...), z díry před ním (pravděpodobně

připomínala hrob – pozn. red.), hluboké na výšku člověka, unikal hnilobný zápach, kterým načichl on i jeho roucha. Byl sražen z koně a měl pocit, že uslyšel hlas, který ho odsuzoval... Když se vrátil k vědomí, vybavila se mu slova žalmu: „Odvrát se od zlého, čiň dobro.“ Hluboce zasažený tím, co se stalo, vrátil se domů.“

Tajná cesta v hedvábném oděvu

Proč vlastně Norbert tajně – bez obvyklého doprovodu, jen s jediným sluhou, zato ale v hedvábném oděvu – cestoval z Xantenu do Vredenu? Důvody se můžeme jen domýšlet. Další z kronikářů (autor tzv. *Norbertova životopisu B*, latinsky *Vita B*, sepsaného mezi lety 1152–1164) však alespoň něco naznačuje. Také on líčí bouři, blesk a průrvu v zemi. Navíc dodává: „Proč šel Norbert

Když se vracel k vědomí, vybavila se mu slova žalmu: „Odvrát se od zlého, čiň dobro.“

potají a sám, ví jen Ten, který říká: „Proto zahradím tvou cestu hložíím.““ Je to citace ze Starého zákona z knihy proroka Ozeáše (Oz 2,8) a celý svůj smysl získává, pokud si přečteme její pokračování: „Bude se honit za svými milenci, ale nedostihne je...“ (Oz 2,9) Čtenář té doby jistě znal tento kontext, říká jeden z Norbertových současných historiků premonstrát ▸

Dominique-Marie Dauzet. A dodává: „S největší pravděpodobností je Norbert toho dne tak nenápadný a tak krásný

kavalír, protože jede do Vredenu navštívit ženu, kterou miluje...“

vidět, alespoň naznačují. Podávají zprávu o tom, co se skutečně stalo. Bůh opravdu zasahuje do dějin.

Bůh dokáže vstoupit právě v okamžiku, kdy dotyčný směřuje někam zcela jinam...

Bůh vstupuje nečekaně

Svatý Pavel se setkal s Kristem před Damaškem, kam jel zatýkat křesťany. Oslepila ho záře, spadl z koně, slyšel hlas Ježíše Krista. Tak jako v příběhu Šavla-Pavla, i v Norbertově životě dokáže Bůh vstoupit právě v okamžiku, kdy dotyčný směřuje někam zcela jinam. Pro Boží moc je příhodný každý okamžik.

Příběh vypadá až neuvěřitelně, ale je třeba si uvědomit, že ho zaznamenali Norbertovi životopisci s odstupem pouhých dvou až tří desetiletí od jeho smrti. Tedy mužové, kteří Norberta ještě s největší pravděpodobností osobně znali, a v době, kdy žila celá řada pamětníků. Navíc přestože i v jejich dílech jsou patrná určitá dobová životopisná klišé, postavu světce rozhodně neidealizují. Něco vypovídají otevřeně, jiné, jak jsme mohli

Bůh proměňuje lidi a ti mění svět

Bůh však často mění dějiny zcela nenápadným způsobem. Jen výjimečně zasahuje přímo do dějinných událostí – i když někdy také. Častěji však zasahuje, někdy i zcela mimořádným způsobem, do života jednotlivých lidí. A pokud se změní a dají svobodně svůj život k dispozici, Bůh skrze ně proměňuje jejich okolí a pak jde tato změna dál a dál... Jako by to byl jeden pohyb, který postupně uvede do pohybu celou lavinu.

Norbert se v roce 1115, po události, kterou zažil na cestě mezi Xantenem a Vredenem, rozhodl změnit svůj život. Dát ho opravdu Bohu. O Velikonocích 1120 měla komunita v Prémontré, kterou vytvořil z těch, kteří se k němu přidali, dvanáct členů. To není mnoho... Ani když v roce 1134 umíral, se přes slibné začátky nedalo tušit to, co teprve přijde. Za sto let jeho premonstráti (někde bývají nazýváni norbertini) doslova pokrývají Evropu svými 1300 klášterními domy.

... pro Boží moc je příhodný každý okamžik.

Dole: řezba na kazatelně v katedrále v belgickém Mechelenu (1723)

Foto: Flickr, martinak15 (CC BY 2.0)

Foto: Flickr, PivemaniaC (CC BY-NC-ND 2.0)

Jako jediný kámen může uvést do pohybu lavinu, tak jediný člověk, který změní sám sebe a dá svůj život plně (!) k dispozici Bohu, uvolňuje lavinu.

Neuvěřitelné číslo! Zvláště když k němu přičteme další „pokrývku“ cisterciáckých klášterů – další lavinu, kterou uvolnil Norbertův současník svatý Bernard. Duchovní vliv těchto tisíců klášterů zcela mění tehdejší Evropu.

K duchovnímu vlivu se přidával i významný vliv hospodářský: zúrodnování půdy, meliorace, výsadba vinic, budování mlýnů...

Světec s kamenem?

Historik Dominique-Marie Dauzet upozorňuje, že různé generace vyzdvihují určité stránky života svatého Norberta. Tyto změny se promítají i v ikonografii – ve způsobu, jakým je světec zobrazován. Od 13. do 16. století byl svatý Norbert vyobrazován s žaltářem v ruce jako muž Božího slova. Od 17. století se objevuje s monstrancí jako obránce Eucharistie.

A jaké je jeho poselství pro 21. století? Možná bychom ho mohli začít zobrazovat s kamenem: tak jako jediný kámen může uvést do pohybu celou lavinu, tak jediný člověk, který změní sám sebe a dá svůj život plně (!) k dispozici Bohu, uvolňuje lavinu. A to platilo nejen v Norbertově životě. To je návod, jak dnes měnit svět. To je také poselství světece, jehož ostatky jsou dnes uchovávány v Praze na Strahově.

P. Marek Dunda ■

Prameny k celé sérii:

Dauzet, Dominique-Marie. *Krátký životopis svatého Norberta*. Doksany; Klášter sester premonstrátek v Doksanech, 2014.

Život svatého Norberta (Vita A)

Život svatého Norberta (Vita B)

Oba latinské rukopisy v anglickém překladu on-line na <http://www.premontre.org/chapter/cat/library/>

Foto: Flickr, Image Catalog (CC 0 2.0)

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Bůh je všemohoucí. ^[De fide]

Bůh je Pánem nebe i země. ^[De fide]

Boží poznání je nekonečné. ^[De fide]

Bůh poznává všechno skutečné v minulosti, přítomnosti i budoucnosti. ^[De fide]

Bůh předvídá s neomylnou jistotou také budoucí svobodná jednání rozumných tvorů. ^[De fide]

Bůh předvídá s neomylnou jistotou také podmíněná svobodná jednání rozumných tvorů. ^[Sent. comm.]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností vše stvořené. ^[De fide]

Srov. *Dogmatika*. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecné rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

Co říká katechismus

Co znamená titul „Pán“?

V Písmu svatém tento titul obvykle označuje svrchovaného Boha. Ježíš si jej připisuje a zjevuje svou božskou svrchovanost skrze svou moc nad přírodou, nad zlými duchy, nad hříchem a nad smrtí, a především svým zmrtvýchvstáním. První křesťanská vyznání prohlašují, že moc, čest a sláva náležející Bohu Otci patří také Ježíšovi: Bůh „mu dal Jméno nad každé jiné jméno.“ (Flp 2,9) On je Pán světa a dějin, jediný, jemuž má člověk zcela podřídit svou osobní svobodu.

Srov. *Kompendium Katechismu katolické církve*. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Princ ze severu

Klášteř premonstrátů na pražském Strahově, v oválu freska ze 14. století v italském Orvietu s portrétem sv. Norberta

Foto: Flickr, Avital Pinnick (CC BY-NC-ND 2.0); Wikimedia Commons, Historiograf

Jeho život byl plný neočekávaných zvratů. A život s Bohem je stále dobrodružství, plné překvapení. Nejdřív ho vidíme jako mladého německého šlechtice, po obrácení se z něho stává mystický kazatel a poustevník. A pak se s ním setkáváme jako se zakladatelem řeholní komunity. A jen si zvykne na Norberta „zakladatele mnoha klášterů“, přichází další změna, kterou ani on sám nečekal: nenadálá volba za biskupa a nové poslání až u hranic tehdejší německé říše.

Stává se arcibiskupem, jedním z říšských kancléřů a císařovým důvěrníkem. Může ovlivňovat všechny důležité události v tehdejší světě. A pak přichází další zvrat: malárie, kterou se nakazil v Itálii – ve svých 54 letech odchází z času do věčnosti...

„Náš“ světec

Svatý Norbert, přestože je pro mnohé téměř neznámý, může být blízký každému z nás. Jednak tím, že jeho ostatky jsou dnes v Praze na Strahově, ale zejména proto, že od roku 1627 je oficiálně vyhlášeným patronem naší země – patří tedy k našim zemským patronům Václavovi, Zikmundovi, Josefovi (od roku 1654) a dalším.

Skvělé vyhlídky hned od začátku

Narodil se v roce 1080 ve šlechtické rodině pánů z Gennepu ve středním Porýní v německém městě Xanten u hra-

nic s Holandskem. Otec Herbert byl guvernérem města a také působil ve službách kolínského arcibiskupa; pocházel ze starého německého šlechtického rodu. Matka Hedvika měla francouzský šlechtický původ. Výchozí podmínky tohoto „prince ze severu“, jak se jméno Norbert překládá, byly tedy víc než slibné. Vzhledem k tomu, že dědictví mělo připadnout jeho staršímu bratřovi, Norberta rodiče předurčili pro duchovní stav. Ale i v tomto směru se dala předpokládat slibná kariéra, vždyť blízké příbuzenství s císařem Jindřichem IV. a Jindřichem V. otvíralo cestu kamkoliv.

Mladý kanovník se světskými zájmy

Již jako mladík obdržel Norbert kanovnícké místo v kapitule svatého Viktora v Xantenu a tím měl zajištěn slušný příjem a též přístup ke vzdělání. Ke zdejší kapitule patřilo dvanáct kněží, několik jáhnů a skupinka mladých, ještě nevysvěcených kleriků, kteří se teprve ke svěcení připravovali – mezi ně se zařadil i Norbert. Po kněžském svěcení netoužil, žil spíš životem svých bohatých vrstevníků. Jako kanovník se spokojil s tím, že přijal jen podjáhenské svěcení.

Poslání kapitul

„Ve své době existovaly všude na Západě kapituly – katedrální nebo kolegiální,“ říká historik Dominique-Marie Dauzet. „Ještě v roce 1789 (těsně před Velkou francouzskou revolucí) jich jen ve Francii bylo

Blízké příbuzenství s císařem mu otvíralo cestu kamkoliv...

na sedm set aktivních, kde klérus velkých i malých měst vedl společný život v jedné budově nebo čtvrti přiléhající ke kostelu. Byli nazýváni kanovníky (*canonici*), protože byli zapsáni na seznamu (řecky kánon) kleriků tohoto kostela. Jejich život byl rozdělen na zpívání mše a officia ve stallách v chóru a na aktivní službu: farnost, špitál a kapitulní škola, kde mladí klerici a laici získávali vzdělání. V té době neexistovala ve městech pro děti jiná škola než kapitulní. Tento společný život kléru podléhal karolínské řeholi, ustanovené již v roce 817 v Cáchách. Byla pojata tak (toto upřesnění je zásadní), že nebylo povinné věnovat společenství své statky. Zároveň se naopak velmi pečlivě dělily příjmy kapituly na stejné díly, které se nazývaly prebendy (prebenda – to, co se má poskytnout) a ty se přidělovaly každému z kanovníků.“

Kaplanem na císařském dvoře

Aby si doplnil vzdělání, odešel Norbert do Laonu, intelektuálního centra té doby. Zde se mistrně zdokonalil v mnoha oborech, zvláště vynikal kazatelskými schopnostmi. Do své kapituly v Xantenu se pak vrací už jako dospělý muž, ale otevírají se mu i mnohem výhodnější a lákavější perspektivy. Propracoval se k císařskému dvoru svého bratrance Jindřicha V., a i když je zatím jen podjáhнем, stává se dvorním kaplanem a členem státní rady.

Bouře, blesk a obrácení

A pak přichází nečekaná událost v roce 1115 na cestě do Vredenu, bouře a úder blesku (viz předcházející článek). Mimo jiné, jako by v duchu slyšel slova: „Norberte, proč mě pronásleduješ! Stvořil jsem tě tak krásného, bohatého, měl bys mi sloužit. A ty ze sebe děláš zkázu pro druhého...“

Milost předpokládá přirozenost

Obrácení nepřišlo úplně naráz. Známa teologická zásada zní: Milost předpokládá přirozenost. A tak také v Norbertovi jako by se již několik let cosi probouzelo. Už v roce 1111, když doprovázel Jindřicha V. do Říma na korunovaci, byl svědkem toho, jak mezi Jindřichem a tehdejším papežem Paschalem II. probíhá to, co dnes historikové nazývají „boj o investituru“. V podstatě šlo o zápas o svobodu a emancipaci Církve – o to, zda to bude Církve, nebo světšší panovníci, kdo bude mít rozhodující slovo při jmenování biskupů a dalších církevních představitelů.

Žil životem svých bohatých vrstevníků. Jako kanovník se spokojil s tím, že přijal jen podjáhenské svěcení.

Foto: Flickr, Aske Holst (CC BY 2.0)

Nejen Jindřich V., ale i další panovníci před ním a po něm se snažili Církvi toto právo upřít a získat ho pro sebe (podobně jako se o to snažili představitelé komunistické vlády v bývalém Československu). Když byl Norbert svědkem toho, jak se král Jindřich zmocnil papeže a uvěznil ho, přichází potají Paschala II. navštívit, prosí ho o odpuštění a přijímá od něj papežské požehnání. Po návratu do Německa v roce 1113 nabízí Jindřich V. Norbertovi na základě svých nových, na papeži vynucených privilegií bohaté biskupství v Cambrai. Norbert to odmítá. Přesto však až do svého obrácení v roce 1115 jakoby kulhá na dvě strany: mezi tím, o čem tuší, že je správné, a mezi touhou po světských požitcích.

První kroky

Po obrácení se věci v jeho životě dávají do pohybu. Končí svou službu kaplana u císařského dvora. Nalézá si duchovního vůdce v benediktinském opatovi Kononovi, který sídlí v Siegburgu asi 15 km od Xantenu. U kolínského arcibiskupa Bedřicha si domlouvá svolení, aby mohl být v jednom dni vysvěcen na jáhna i kněze.

V prosinci přichází na svěcení do Kolína v oděvu chudých a tím naznačuje své budoucí směřování. Po svěcení se chystá na svou primici a tráví 40 dnů v ústraní v Siegburgu – podobně jako Pán Ježíš, když pobýval 40 dnů na poušti. Na Hromnice roku 1116 slouží v Kolíně nad Rýnem primiční mši svatou. Při ní ▷

V duchu slyšel slova: „Norberte, (...) stvořil jsem tě tak krásného, bohatého, měl bys mi sloužit. A ty ze sebe děláš zkázu pro druhého.“

*Připojovali se
k němu první žáci,
bylo potřeba začít
je organizovat...*

*... na jaře roku
1120 se Norbert
usadil se svými
společníky v údolí
Prémontré.*

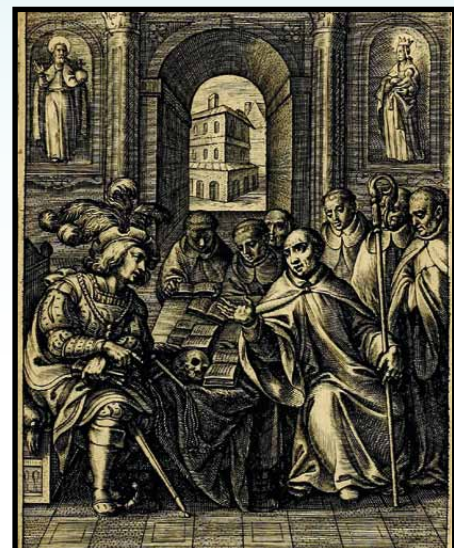
Sv. Norbert a jeho vidění velkého množství bíle oděných mužů putujících údolím Prémontré

řekne: „Jaká zaslepenost bažít po slávě, která pomine, hledat bohatství, které ochuzuje duši, a milovat svět, ve kterém není radovánky bez trní a v němž duše nenalezne pokoj.“

Vlastní ho nepřijali...

Ve své horlivosti se hned ujímá kazatelské služby mezi svými spolubratry kanovníky. Ti však nestojí o reformu

a nechtějí slyšet povzbuzení k evangelijní opravdovosti a horlivosti. Pohrdli jím natolik, že najali klerika, který mu plivl do tváře. V tom čase se v Hesensku ve Fritzlaru koná sněm a opět se řeší záležitosti investitury a další aktuální otázky místního významu. Kanovníci z Xantenu si zde pospíšili, aby vznesli proti Norbertovi žalobu, že tento novokněz si přivlastňuje právo kázat a chodí v oděvu

Sv. Norbert u benediktina Konona

chudých, což podle jejich mínění není přiměřené kněžské důstojnosti ani Norbertovu postavení. Papežský legát Konon je však oddán reformním myšlenkám podobně jako Norbert. S pochopením poslouchá jeho obhajobu a zřejmě to byl také on, kdo mu doporučil, aby se z Xantenu na nějaký čas vzdálil.

Doba tichého růstu

Norbert pak strávil tři roky v ústraní. Prohluboval svou úctu k Eucharistii a připravoval se na budoucí poslání. Vzdal se kanovníctví a rozdal majetek. Od papeže Gelasia II., který byl ve vyhnanství ve Francii, si vyprosil souhlas a požehnání, aby mohl působit jako misijní putující kazatel. Později toto poslání potvrdil ještě Gelasiův nástupce Kalixt II. Norbertovým působištěm od této chvíle byla Francie, Belgie a Porýní. Povzbuzoval všechny ke smíření s Bohem i se všemi lidmi. Připomínal důležitost přijímání svátostí, mluvil o křesťanské lásce a o naději ve věčnou spásu. Připojovali se k němu první žáci, bylo potřeba začít je organizovat po vzoru jiných Bohu zasvěcených osob.

První premonstráti

Na jaře roku 1120 se Norbert usadil se svými společníky v údolí Prémontré a založil tam novou komunitu. Takto zde vzniká nový řád řeholních kanovníků, kteří se označují premonstráti – podle místa vzniku. Stanovy řádu přejali od svatého Augustina, který se Norbertovi zjevil. Hlavní důraz je na co nejdokonalejší duchovní službu ve farnostech a na důstojné slavení bohoslužeb a liturgickou výchovu věřících. Premonstrátským oděvem se stalo tehdejší oblečení

*Obrácení nepřišlo úplně naráz.
Známa teologická zásada zní: Milost
předpokládá přirozenost.*

Magdeburský dóm

Foto: Flickr, marcibiskup (CC BY-SA 2.0)

Do své katedrály vstoupil bosý a v mnišském oděvu.

chudých: bílá tunika a k tomu škapulír a cingulum. Hod Boží vánoční roku 1121, kdy složil Norbert slavné řeholní sliby, bývá uváděn jako datum vzniku řádu.

Norbertovi přibývá následovníků a také úkolů. Avšak péče o komunitu, kterou založil, pro něj není prvořadým cílem. Do Prémontré se vracel z apoštolských cest, ale stále mu záleželo na kázání a všestranné pomoci tam, kde ho bylo třeba. Například v roce 1124 cambraiský biskup povolal Norberta do belgických Antverp, aby pomohl vymýtit nebezpečné učení jistého Tanchelma, který vystupoval jako zdánlivě horlivý reformátor, ale jeho soukromý život a bludy (popíral svátosti) sváděly mnohé ze správné cesty.

Přímluvce budoucích maminek

Svatý Norbert je dodnes vyzván jako pomocník pro nastávající maminky. Jednou za ním přišla žena a prosila o radu. Nemohli s manželem počít dítě. Už byla připravena od manžela odejít, než aby byla bez potomstva. Norbert ji uklidnil, povzbudil ji Božím slovem a předpověděl jí brzké narození syna a pak i dalších dětí. A předpověď se vyplnila.

Arcibiskupem v Magdeburku

Při návštěvě Říma v roce 1126 dosáhl potvrzení premonstrátského řádu. Ve stejném roce se stává arcibiskupem v Magdeburku. Do své katedrály vstoupil bosý a v mnišském oděvu. I nadále zůstal pokorný a žil v odříkání. Podobně vedl své kněze a kláštery. Jeho snaha a příklad přinášely krásné ovoce a Bůh mu hojně žehnal. Ne všichni však souhlasili s tímto způsobem života, a někteří se dokonce postavili proti Norbertovi otevřeně a zcela nepřátelsky. Nechyběly pokusy o atentáty. Z Magdeburku musel dokonce uprchnout... Ale právě v kritických situacích se plně projevil jeho ryzí charakter Kristova následovníka. Díky svému pokojnému jednání dokázal postupně vyřešit i mnoho jinak neřešitelných situací. K pokojnému prosazování reformy zval s velkým užitkem i své duchovní řádové syny.

Jako arcibiskup byl plně vytížen, a proto předal vedení kláštera v Prémontré Hugovi de Fosses, který jako opat výborně navázal na Norbertovo požehnané dílo.

Císařským kancléřem

Jako arcibiskup úzce spolupracoval s císařem Lotharem, který nastoupil po Jindřichu V. Císař si ho velmi vážil, a dokonce ho jmenoval svým kancléřem. Norbert však nebyl oslněn přízní vladaře a nebál se hájit pravdu a svobodu Církve, i kdyby zastával jiný názor než Lothar. Naopak veškerý svůj vliv skrze Lothara používal k tomu, aby v celoevropském měřítku prosazoval správná řešení.

Ne všichni jím byli nadšeni. Jako arcibiskup v Magdeburku zažil opakovaně pokus o vraždu.

Dvojpapežství

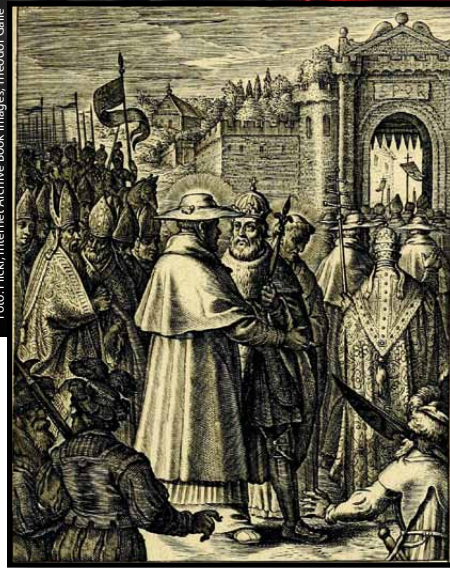
Svůj vliv použil i k ukončení papežského schizmatu. Po smrti papeže Honoria v roce 1130 byli zvoleni dva papežové: Inocenc II. a Anaklét II. Anaklét zůstal v Římě a Inocenc uznal za moudré věčné město opustit. Pro běžné věřící byla daná situace velmi neprůhledná a stěžejní rozlišovali, který z těch dvou je právoplatným papežem. Ani Norbert zprvu nevěděl, ke komu se přiklonit, i když oba papeže osobně znal. Vynaložil značné úsilí a poprosil italské biskupy Valtera z Ravenny a Huberta z Luccy, kterým mohl věřit pro jejich přímost, aby mu pomohli ujasnit si pravdu. Svědectví obou vyznělo ve prospěch Inocence II. Norbert se pak veškerou silou své autority zasazoval o to, aby byl oprávněný papež uznáván. Nejprve přesvědčil císaře a pak i mnoho dalších.

Inocenc II. korunuje císaře

Německo se pomalu přiklánílo na Inocencovu stranu. Císař Lothar ▷

Foto: br. Václav Kittel, OPraem.

Lotharova císařská korunovace u sv. Jana v Lateráně

Nových klášterů přibývalo a připojovali se mnozí další. Vznikaly jak kláštery premonstrátů, tak i premonstrátek.

při setkání s Inocencem II. slíbil, že ho uvede zpět do Říma. Lothar s doprovodem vstupuje do Říma v dubnu 1133 a nesetkává se s žádným odporem. I v Římě sehrává Norbert důležitou, a to nejen diplomatickou roli. Vzдорopa- pež Anaklét okupuje chrám sv. Petra, a tak vše vypadá beznadějně, protože se nemůže uskutečnit korunovace Lothara na císaře. Norbert však zachraňuje situa- ci: navrhuje, aby se korunovace konala u sv. Jana v Lateráně – v katedrále města Říma zvané Matka všech kostelů. Koru- novace císaře Lothara, která se tam pak 4. června 1133 odehrála, se stává defini- tivním potvrzením Inocence II. a láme odpor Anaklétových přívrženců.

Norbertovo jasné slovo – vhod či nevhod

Císař Lothar, zřejmě pod dojmem úspěš- ného tažení, zneužívá situace a žádá po papeži právo investitury biskupství. Všem zatrnulo – problém minulých sporů je znovu na scéně, a to i přesto, že už byl definitivně vyřešen na sněmu ve Wormsu roku 1122, kde se císařové vzdali tohoto práva a nechali Církvi svobodu, aby si sama vybírala své pastýře. Papež je císaři zavázán a oba to moc dobře vědí.

Norbert vidí, že papež váhá, a nebo- jácně se na něj obrací: „Otče, co to děláte? Komu vydáváte ovce, které byly svěřené jen vám, aby byly roztrhány na kusy? Přijal jste Církev svobodnou, uvedete ji

znovu do otroctví? Být na Petrově stolci znamená jednat jako Petr. Já jsem slibo- val poslušnost Petrovi a vám ve jménu Kristově, ale jestli uděláte, co se po vás žádá, budu mluvit proti vám před tváří Církve.“ Tato jeho slova zachycuje jeden z jeho životopisců v takzvaném *Norbertově životopise A (Vita A* – rukopis byl objeven v roce 1853 Rogerem Wilman-

„Jaká zaslepenost bažit po slávě, která pomine, hledat bohatství, které ochuzuje duši, a milovat svět, ve kterém není radovánky bez trní a v němž duše nenalezne pokoj.“

svatý Norbert

Často bývá znázorňován s monstrancí jako ten, který nás vede k hlubšímu objevení eucharistické úcty.

Sv. Norbert jako ctitel Eucharistie a patron Čech

Foto: Královská kanonie premonstrátů na Strahově

Služebníku dobrý a věrný, vejdi do radosti svého Pána

Tím jako by Norbert dovršil vše, co skrze něj Bůh chtěl v dějinách Církve i světa vykonat. Nebylo toho málo. Už během zpáteční cesty z Říma Norbert onemocněl: měl horečku a cítil se slabý. Poslední mši svatou pro své věřící sloužil v katedrále o Velikonocích 1134 a pak ještě soukromě o Letnicích ve svém pokoji za účasti několika přátel. Ve středu po svatodušních svátcích 6. června 1134 odevzdal svou duši tomu, kterému již dlouho předtím odevzdal celý svůj život.

P. Marek Dunda ■

Svým vlivem na císaře a papeže zasáhl i do takzvaného „boje o investituru“: zápasu o svobodu Církve.

sem v Královské knihovně v Berlíně; písmenem A byl označen, protože je možné, že je o několik let starší než do té doby známý nejstarší Norbertův životopis, označovaný dnes jako *Vita B* – tedy „Život B“. Tato řeč měla účinek nejen na papeže Inocence II., ale i na císaře. Po Norbertově řeči Lothar svůj neoprávněný požadavek stáhl.

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co se rozumí výrazem „nebe“?

Výrazem nebe se rozumí stav nejvyššího a nepomíjějšího štěstí. Ti, kdo umírají v Boží milosti a nepotřebují další očisťování, jsou shromážděni kolem Ježíše, Marie, andělů a svatých. Vytvářejí nebeskou církev, kde vidí Boha „tváří v tvář“ (1 Kor 13,12), žijí ve společenství lásky s Nejsvětější Trojicí a přimlouvají se za nás.

Srov. *Kompendium Katechismu katolické církve. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.*

Jak se dostal svatý Norbert do Prahy

Vyobrazení sv. Norberta v soupisu českých premonstrátských klášterů

Kardinál Harrach prohlásil svatého Norberta za dalšího patrona české země.

ském chrámě Panny Marie – vždyť žádný místní arcibiskup nestal tak významně u založení řádu, a navíc by měl odpočívat mezi svými spolubratry.

Všichni si uvědomovali, že místo, kde budou odpočívat ostatky takového světce, bude provázeno zvláštním Božím požehnáním. Svou roli hrálo i množství poutníků, kteří budou takové místo v budoucnu navštěvovat. Nakonec poslali k císaři Lotharovi, aby tuto situaci vyřešil.

Neporušené tělo

V době, kdy se čekalo na císařovu odpověď, bylo Norbertovo tělo po osm dní vystavováno v magdeburských kostelích, kde se u něj ve dne i v noci modlili věřící. Podle dobových záznamů víme, že právě červen 1134 byl tak horký, že nemohla být ani žádná senoseč. Přes toto nepříznivé, mimořádně teplé počasí však tělo zemřelého světce překvapivě nevykazovalo žádné známky porušení ani nezapáchalo.

Císař Lothar rozhodl, aby byl Norbert pohřben v premonstrátském klášteře

Ostatky sv. Norberta jsou uloženy v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Strahově

Křesťané prokazují tělům zemřelých velkou úctu. Jednou budou mít účast na vzkříšení.

A zvláštní úctu prokazují tělesným ostatkům světců.

V jejich blízkosti se událo mnoho zázračných uzdravení a zkušenost nás učí, že bylo vyslyšeno mnoho modliteb, ve kterých křesťané, po staletí putující k jejich hrobům, prosili o jejich přímluvu.

Hledání místa

Hned po Norbertově smrti byla nastolena těžko řešitelná otázka, kde ho pochovat. V úvahu přicházely zvláště dvě možnosti. První variantu prosazovala kapitula u magdeburské katedrály. Její kanovníci sice nedělali svému biskupovi za jeho života vždy radost, spíše se někteří stavěli proti němu, ale nyní jim bylo jasné, že tak významná osobnost, jako je Norbert, musí ležet v katedrále – to je řádné místo pro uložení arcibiskupa: jsou zde již jeho předchůdci, sem patří i on. Druhou verzi zastávali především premonstráti. Chtěli, aby byl pohřben v tamním premonstrát-

Panny Marie. Později, když zde byl vybudován nový kostel, byla rakev se světcovými ostatky umístěna pod oltářem mezi zábradlím dvojího schodiště.

Norbert se ocitá v protestantském městě

Mnozí v Německu s nástupem reformace odstoupili od víry otců – od katolického vyznání. I klášter Panny Marie v Magdeburku byl nyní bez premonstrátů. Zatímco se v jiných zemích v celém premonstrátském řádu rozvíjela úcta ke svatému zakladateli Norbertovi, který byl v roce 1582 kanonizován, jeho ostatky ležely v luteránském městě. To nebylo lhostejné mnoha lidem. Zvláště premonstrátský opat z různých zemí se snažili nalézt cesty, jak získat a vhodně přemístit Norbertovy tělesné ostatky na místo, kde by mohl být znovu mezi svými a kde by mohl požívat i přiměřenou úctu.

„Armáda je blízko..“

Tělo svatého Norberta se podařilo zachránit premonstrátskému opatovi z pražského Strahova Kašparovi Quesenberkovi po dlouhých vyjednáváních s magdeburskými protestanty. Nešlo to ovšem tak hladce a ochotně, jak by se mohlo na první pohled zdát. Jednání nebralo konce a nevzbuzovalo moc nadějí. Dovolení odvézt si světcovy relikvie získal od luteránského městského zastupitelstva až tehdy, když připomenul, že v blízkosti Magdeburku se právě nachází armáda katolického panovníka Ferdinanda II. Bylo to v době třicetileté války.

Translační slavnosti sv. Norberta na Strahově v roce 1927 na 300. výročí přenesení ostatků

Foto: Královská kanonie premonstrátů na Strahově

Foto: Královská kanonie premonstrátů na Strahově; Wikimedia Commons, Donat Starck

Prosklená nosítka k vystavení ostatků sv. Norberta při procesích pořádaných v 50letém cyklu k výročí přenesení jeho ostatků. Nahoře medaile ražená pro slavnost přenesení v roce 1627

Vyzvednutí světcova těla

Vyzvednutí ostatků sv. Norberta se konalo 3. prosince 1627. Strahovský opat sestoupil do hrobky. Po odstranění náhrobního kamene uviděl zvláštní věc: zachovalé tělo v neporušeném stavu.

Místní luteránský senát rozmístil po městě mušketýry, aby zabránil případným emocím obyvatel, kteří by se mohli bouřit, že je jim odnášen „jejich“ svatý – byť protestanti jinak úctu svatých prakticky neznají. Než byly ostatky přeneseny na Strahov, byly uloženy čtyři měsíce u sester premonstrátek v Doksanech. Tam byly odborně a s patřičnou úctou a láskou ošetřeny a co nejlépe konzervovány.

Slavnost se stovkami kočárů

Přenesení ostatků svatého Norberta do Prahy se uskutečnilo 2. května 1627. Jednalo se o velkolepou událost. Zvláště otcové jezuité se postarali o neopakovatelnou atmosféru této slavnosti. Město bylo slavnostně vyzdobeno, nechyběl vítězný oblouk a čtyřspřeží bílých koní, které vezlo světcovy ostatky. Za nimi pak dvě stě vozů se šlechtou Českého království, stovky premonstrátů a samozřejmě množství dalšího lidu. Do strahovské baziliky vnašelo schránku s ostatky osm premonstrátských opatů.

Náš zemský patron

Pražský arcibiskup kardinál Arnošt Vojtěch Harrach tuto slavnost završil prohlášením svatého Norberta za dalšího patrona české země. Vážíme si toho, že ostatky tohoto velkého světce a mimořádné osobnosti, skrze kterou Bůh zvláštním způsobem ovlivnil dějiny Evropy, očekávají vzkříšení právě v naší zemi?

P. Marek Dunda ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

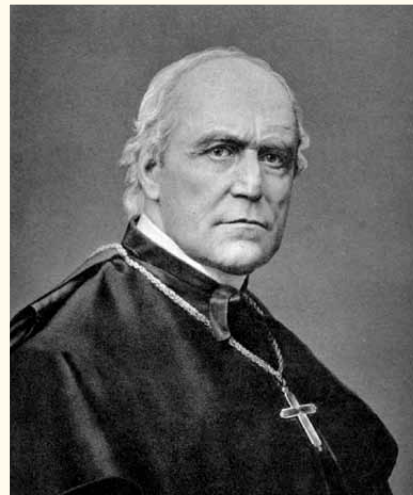
Je dovolené a doporučené uctívat svaté a prosit je o přimluvu.^[De fide]

Rovněž je dovoleno a doporučuje se uctívat i jejich ostatky a obrazy.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.

Síla, kterou někdy nevidíš hned

Andreas Laun, pomocný salcburský biskup, vypráví pozoruhodný příběh ze života jedné osobnosti, v Německu dodnes velmi známé – biskupa Emmanuela Kettelera. Ten v letech 1850–1877 vedl Mohučskou diecézi a stál i u zrodu sociálního učení Církve. Biskup Ketteler se výrazně angažoval v politice a v sociálních aktivitách ve prospěch dělníků – mimo jiné se stal zakladatelem Katolického zaměstnaneckého hnutí (Katholische Arbeitnehmer Bewegung), které dodnes působí v Německu, Švýcarsku a Rakousku. Jen v samotném Německu má dnes toto hnutí 125 000 členů. Biskup Laun vypráví o tom, jaké zvláštní okolnosti stály za kněžským povoláním biskupa Kettelera.

Biskup Emmanuel Ketteler (1874)

Biskup Emmanuel Ketteler navštívil jiného biskupa. Ten hovořil s velkým obdivem o Kettelerově činnosti. Biskup Ketteler ho přerušil: „Za všechno, co jsem s Boží pomocí dosáhl, vděčím modlitbám jednoho neznámého člověka. Mohu říci jen tolik, že někdo pro mne obětoval svůj život a díky této oběti jsem se stal knězem. Původně jsem totiž neplánoval, že budu kněz. Absolvoval jsem práva a myslel jsem jen na svou kariéru. Ale mou životní dráhu zcela změnila jedna mimořádná událost.“

Zvláštní vize

Biskup Ketteler pokračoval: „Jednou večer jsem byl sám ve svém pokoji. Zrovna jsem se věnoval snění o svých budoucích plánech. Nevím přesně, co se v tu chvíli stalo. Byl jsem vzhůru, nebo jsem zdřím? Byla to, co jsem uviděl, skutečnost, nebo sen? Zcela jasně jsem nad sebou uviděl Krista stojícího na zářivém oblaku. Před ním klečela řeholní sestra a zvedala k němu své ruce. Z jeho úst jsem uslyšel slova: „Stále prosíš za tebe!“ Viděl jsem zcela zřetelně tvář té řeholnice. Hluboce se mi vryla do paměti, i když vypadala velmi obyčejně. Všiml jsem si také jejích rukou: byly plné mozolů od těžké práce.

Ať už to vidění bylo cokoliv, byl jsem jím otřesen až do morku kostí. Rozhodl jsem se, že se stanu knězem, a ve třiceti jsem začal studovat teologii. Zbytek znáte... A pokud si myslíte, že díky mně

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) © Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

a mé činnosti vzniklo něco dobrého, víte nyní, kdo na tom má zásluhu. Je to ta řeholnice, která se za mne modlila – snad dokonce bez toho, že by mne znala. Jsem přesvědčen, že bez těchto modliteb bych nikdy nedosáhl cíle, který mi Bůh dal.“

„A máte alespoň nějaké tušení, o koho jde?“ zeptal se ten druhý biskup.

„Ne. Netuším ani, jestli ještě žije. Mohu jen prosit Boha, aby jí tisícínásobně odplatil, co pro mne udělala.“

Setkání s „obyčejnou sestrou“

Biskup Ketteler pak navštívil jeden klášter a slavil tam mši svatou. Při podávání svatého přijímání se jeho pohled zastavil na jedné řeholnici. Byla to ta, kterou kdysi uviděl. Na okamžik úplně ztuhl, pak se ale vzpamatoval a podal jí hostii. Řeholnice nic nezpозorovala.

Po mši svaté požádal, aby mu přestavili jednotlivé sestry. Všechny se shromáždily, ale tu, kterou hledal, nikde neviděl. Zeptal se tiše představené: „Jsou tu opravdu všechny?“ Přehlédl rychlým pohledem zástup sester a pak řekla: „Nechala jsem zavolat všechny, ale jedna tu opravdu chybí. Pracuje ve chlévě...“

Za nějakou chvíli přišla i ta poslední sestra. „Znáte mě?“ zeptal se biskup Ketteler. „Ne, vidím vás dnes poprvé v životě.“

„Modlila jste se někdy za mne?“

„Nikdy jsem o vás neslyšela.“

„Zdá se, že máte v klášteře na starosti tu nejtěžší práci...“ poznamenal biskup.

„To ne, otče biskupe, ale těžká je a někdy je mi dost protivná...“

„A co děláte v takovém případě?“

„Zvykla jsem si všechny věci, které mě stojí přemáhání, udělat z lásky k Bohu. A všechno obětuji za jednu duši. Za koho – to nechávám na Ježíši. Nemusím to vědět... Také hodinovou adoraci před Nejsvětější Svátostí každý večer od osmi do devíti obětuji na tento úmysl.“

„A jak jste přišla na tu myšlenku obětovat všechny své zásluhy pro jednu neznámou duši?“ „Na to jsem si zvykla, už když jsem byla venku – ve světě,“ zněla odpověď. „Pan farář nás učil ve škole, že se máme modlit a obětovat za své blízké. No a kromě toho říkal, že bychom měli hodně pamatovat na ty, kterým hrozí zkáza. A protože jen Bůh sám ví, kdo naše modlitby zvláště potřebuje, je nejlepší své modlitby a oběti dát k dispozici Ježíši, aby prospěly těm, pro které je Boží moudrost určí. A tak jsem to začala dělat. Věřím, že Bůh už sám najde tu správnou duši...“

„Kolik je vám let a kdy jste se narodila?“ zeptal se ještě biskup.

Foto: Flickr, beautifulcataya (CC BY-NC-ND 2.0)

„Za všechno, čeho jsem s Boží pomocí dosáhl, vděčím modlitbám jednoho neznámého člověka.“

Emmanuel Ketteler

„Třiatřicet,“ odpověděla sestra a pak řekla datum svého narození. Bylo to přesně datum jeho obrácení! Právě ten den ji viděl. Nedal na sobě nic znát a zeptal se: „A víte, jestli vaše modlitby a oběti měly nějaký účinek?“

„Ne.“

„A nechtěla byste to vědět?“

„Dobrý Bůh to ví – a to stačí,“ odpověděla sestra.

Biskup byl opravdu dojatý: „Pokračujte v Božím jménu dále... Žehnám vám v síle a moci, kterou má biskupské požehnání. Žehnám vaši duši, vašim rukám a jejich práci, vaši modlitbě a obětem, vašim sebezáporům i poslušnosti. Zvláště žehnám vaši poslední hodině, kdy budete z tohoto světa odcházet a prosím Boha, aby při vás stál svou útěchou.“

„Amen,“ odpověděla sestra a pak se vrátila ke své práci.

Bůh už předem věděl...

Biskup Emmanuel Ketteler se rozloučil s představenou. Za čas znovu navštívil

svého přítele: „Našel jsem tu, které děkuji za své povolání. Nemohu Bohu dost poděkovat za jeho dobrotu. Ta sestra se za mne modlí už skoro dvacet let. Bůh však její modlitby přijal už napřed – už v den, kdy spatřila světlo světa. Už tehdy způsobil mé obrácení, protože už tehdy dopředu věděl o jejich modlitbách a obětech.“

„Je to pro mne napomenutí,“ dodal. „Kdybych byl někdy v pokušení začít být pyšný na ‚své úspěchy‘, musím si připomenout a mít stále před očima toto: za to vše vděčím modlitbám a obětem nenápadné dívky z klášterního chléva. A kdyby se mi nějaká práce zdála ‚příliš malá a bezvýznamná‘, tahle událost mi připomíná, že to, co ta dívka s pokornou poslušností dělá a obětuje, má před Pánem Bohem tak velkou hodnotu, že její zásluhy získaly pro Církev biskupa...“

Mons. Andreas Laun, salcburský pomocný biskup („Von Gott Geruffen. Gnade und Sakramente“, Salzburg, 2007 – redakčně upraveno) ■

Jak Bůh stvořil pětadvacátou hodinu

Ustaraní andělé hlásili Stvořiteli, že se lidé úplně přestali modlit. Nebeská rada tedy rozhodla, že je třeba zjistit příčiny tohoto stavu.

Na zem byli vysláni andělé a ti po návratu oznámili: „Nehleď na ty, kteří se nemodlí nikdy a nebo jen velmi výjimečně a kterým je to jedno, také mnozí lidé dobré vůle vědí o tomto nedostatku. Je jim líto, že se nemodlí, ale říkají, že přes všechnu dobrou vůli jim na modlitbu nezbývá už vůbec žádný čas.“

V nebi si všichni ulehčeně oddechli: místo odpadu od víry, kterého se obávali, jde jen o problém s časem!

Zasedání nebeské rady

Nebeská rada diskutovala, jak by se lidem mohlo pomoci. Někteří mínili, že by se mohl pomoci určitých opatření Boží prozřetelnosti zrušit moderní hektický způsob života. Vždyť dřív to bylo lepší... Jiní navrhovali lidi potrestat: „To by mohlo zapůsobit,“ říkali a vzpomínali na potopu a další přírodní katastrofy, díky kterým se lidé opravdu více modlili. „Nouze učí modlitbě,“ říkali a jeden anděl vyprávěl

o nemocném AIDS, který se skutečně díky své nemoci začal daleko víc modlit. I zastáncům těchto radikálních metod bylo přirozeně lidí líto, ale říkali, že jde přece o jejich věčný život, a tak je třeba použít i bolestivé prostředky.

Pak se přihlásil o slovo další anděl: „Všemohoucí Bůh by měl projevit pochopení pro obtížnou situaci moderních lidí. Což takhle kdyby udělal den o hodinu delší?“ Po tom, co se členové nebeské rady zotavili z počátečního šoku, začala bouřlivá diskuze. Nakonec se jasná většina přiklonila k tomu, že návrh je dobrý. A i když někteří byli stále dost výrazně

Foto: stock.tookapic.com (CC 0)

Foto: Flickr, Ricky Romero (CC BY-NC 2.0)

Pak se přihlásil o slovo další anděl: „Všemohoucí Bůh by měl projevit pochopení pro obtížnou situaci moderních lidí. Což takhle kdyby udělal den o hodinu delší?“

proti, nebeské grémium se rozhodlo přednést tento záměr Bohu. Ten mlčky vyslechl návrh a nebylo úplně jasné, jestli se při tom lehce neusmívá... Ale pak, k překvapení všech, souhlasil. Stvořil 25. hodinu, kterou ve své všemohoucnosti ke dni jednoduše připojil. A bylo to. Mezi obyvateli nebe zavládla radost: „To je ale Bůh, má pochopení pro své stvoření...“ znělo všude radostně.

Významný obrat?

Když si lidé na zemi všimli, že den trvá o hodinu déle, byli nejdřív překvapeni, ale pak z toho měli velkou radost. Když se ale dozvěděli, jaký má ta novinka důvod, reagovali poněkud zdrženlivěji. První reakce byly přesto slibné: „Bude to sice chvíli trvat, než se to zažije,“ znělo z dobře informovaných kruhů, „ale pak by to mohlo fungovat.“ Po nějaké době opatrného mlčení také biskupové prohlásili, že se dá očekávat významný obrat a že 25. hodina vejde do života lidí jako „Boží hodina“. A pak šel život dál a nová hodina přestala být významným mediálním tématem.

Zpravodajství ze země

V nebi se po počáteční radosti dostavilo vystřízlivění. Navzdory všem očekáváním nepřicházelo do nebe víc modliteb než dosud. A tak znovu vyslali posly na zemi. Přinesli následující zprávy:

Obchodníci vzkazují, že 25. hodina – za kterou jsou samozřejmě lidé Bohu zavázáni vděčností – v důsledku nutnosti organizačních změn způsobila dodatečné náklady. I přes mimořádné nasazení pracovníků není jednoduché zaběhnout změny do praxe. Klade to vyšší časové nároky na personál včetně managementu. Obchodníci prosí o pochopení nelehké situace, ve které se tím objektivně ocitli, a sdělují, že bohužel za této situace nemohou přídatnou hodinu využít k modlitbě. O tom nyní vůbec nemůže být řeč. „Momentálně“ a za „aktuální situace“ říkali. Tím chtěli vyjádřit, že „později“ existuje určitá naděje na nová jednání...

Další anděl se vrátil z odborové centrály. Naslouchali mu tam zdvořile, ale s těžko skrývaným údivem. Vysvětlili mu pak, že nově přidaná hodina odpovídá na již dávno vznesený požadavek odborů. V zájmu zaměstnanců a s ohledem na udržení zaměstnanosti v zábavním průmyslu je nutno ji ponechat volnou pro odpočinek a zábavu.

V intelektuálních kruzích strávili mnoho a mnoho hodin rozhovory o nové hodině. V jednom z nejsledovanějších televizních diskusních pořadů bylo především poukázáno na to, že světskému člověku nemůže v žádném případě nikdo předepisovat, jak má s touto hodinou naložit. Idea biskupů, že má vejít do povědomí lidí jako „Boží hodina“, musí být odmítnuta jako autoritativní paternalismus. Ostatně výzkumy, které by měly objasnit, jak tato hodina vznikla, nejsou ještě ukončeny... ▷

Každopádně však není možné vnucovat moderním lidem naivně náboženské výklady.

Samozřejmě, modlitbu také považujeme za důležitou

Andělé si už dávno nedělali žádné velké iluze o lidských srdcích, a tak to, co zjistili, je příliš nezaskočilo. Naději však vkládali do anděla, který měl navštívit různá církevní společenství. Všude ho přijali s vybranou zdvořilostí a rychle ho ujistili, že i v Církvi je modlitba považována za velmi důležitou. Ano, ukázali mu dokumenty různých grémií a synod, ve kterých to bylo jasně a opakovaně potvrzeno. Ovšem, a to mu bylo zdůrazněno, Ježíšovo učení se každopádně nesmí vykládat fundamentalisticky. Když se zdálo, že tomu slovu anděl nerozumí, vyjmenovali mu řadu slavných teologů a řekli, že zásah nebe může být chápán jen ve smyslu osvobozujícího poselství – jako nabídka a pomoc pro rozhodnutí svědomí. Ostatně je třeba ještě o hodnotě modlitby vést dialog i s jinými světovými náboženstvími – dříve než bude možné považovat 25. hodinu za „Boží hodinu“. Mnozí faráři také vyjádřili vděčnost za přidanou hodinu, protože ji nutně potřebují pro pastorační činnost, a jeden teolog řekl, že pracuje na knize o modlitbě a hodina navíc se mu velmi hodí, aby jeho práce pokračovala rychleji kupředu. A tak měli vlastně všichni nějaký důvod, proč nová hodina nemůže být věnována modlitbě.

Foto: Flickr, JenGallardo (CC BY-NC-ND 2.0)

Modlitba není otázkou času, ale lásky.

Bůh se smutně usmál...

Andělé se vrátili do nebe a smutně vyprávěli, co slyšeli a viděli. Jedinou radostí bylo, když někteří hovořili o lidech, kteří přijali darovanou hodinu z Božích rukou tak jako všechn ostatní čas: pro své úkoly, pro službu lidem kolem sebe, pro účast na mši svaté, pro modlitbu. Nyní pro to vše našli ještě víc času než dřív. Ukázalo se přitom, že ti, kteří 25. hodinu věnovali službě lidem a Bohu, byli ti stejní, kteří si již předtím dokázali čas na modlitbu

udělat... Opět se shromáždila nebeská rada. Jeden anděl si vzal slovo: „Modlitba není otázkou času, ale lásky. Čas je důležitý, ale sám o sobě počet těch, kteří se modlí, nezvyší. Ti, kteří se nechťejí modlit, nebudou mít čas na modlitbu ani při delším dni. Čas mají jen ti, kteří milují.“ Po těchto slovech zavládlo na nebi dlouhé mlčení. Zdálo se, že na Boží tváři se opět objevil lehký úsměv – také trochu bolestný. A Bůh vymazal 25. hodinu.

Mons. Andreas Laun, salcburský pomocný biskup („Von Gott Geruffen. Gnade und Sakramente“, Salzburg, 2007 – redakčně upraveno a zkráceno) ■

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Kdy se máme modlit?

Křesťané se už od prvních dob modlili alespoň ráno, před jídlem a večer. Ten, kdo se nemodlí pravidelně, brzy se přestane modlit docela.

Ten, kdo tvrdí, že někoho opravdu miluje, ale přitom by mu za celý den nedal žádné znamení lásky, nemiluje doopravdy. A stejné je to i s Bohem. Ten, kdo ho opravdu hledá, mu dá vždy alespoň na okamžik najevo svou touhu po jeho blízkosti a přátelství. Ráno vstát a darovat Bohu celý den, poprosit ho o požehnání a pozvat ho do všech setkání a nesnáží! Děkovat mu, zvláště u jídla! V závěru dne vložit všechno do Božích rukou, poprosit ho za odpuštění a vyprosit od něho pokoj pro sebe i pro druhé. – Úžasný den plný znamení lásky vyslaných k Bohu.

Srov. Youcat. Katechismus katolické církve pro mladé. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Foto: Flickr, Jonathan Morgan (CC BY-NC-ND 2.0)

Čas mají jen ti, kteří milují.

Kdyby se za mě tolik lidí nemodlilo...

Když jsem se ráno v pět hodin vracel z noční směny, přepadla mě břišní nevolnost. Protože se situace nezlepšila ani v poledne, dal jsem na naléhání manželky a zajel za svou doktorkou. Moje břicho se paní doktorce moc nezdálo a poslala mě na vyšetření do nemocnice. Tam na ultrazvuku konstatovali, že uvnitř něco je, ale nevědí co... Pro jistotu jsem už na další vyšetření nešel po svých, ale na přepravu mi přidělili postel na kolečkách. Domů mě už nepustili, a tak jsem strávil noc v nemocnici. Ráno mi paní primářka oznámila, že z operace mají obavu, a proto mě raději pošlou do Brna. Tam jsem absolvoval další vyšetření.

Večer přišel pan docent zkontrolovat pacienty, a když četl můj chorobopis, zrušil na další den operace – řekl, že budu mít tu čest jít na operaci jako první. A tak jsem ráno vjel na operační sál. Operace trvala osm a půl hodiny a já jsem se probral až pozdě odpoledne. Dozvěděl jsem se, že mi vyřízli cystu o váze 4,5 kilogramu a kromě toho mi spravili i dvě kýly.

Rekonvalescence se v nemocnici protáhla na tři týdny. To už břicho přišlo k sobě a začalo pořádně bolet. Nejdříve tedy přišly na řadu injekce a pak prášky proti bolesti. Bylo to dost špatné. Člověk by udělal cokoli, aby se té bolesti zbavil. Navíc přišli doktoři s tím, že při laboratorním rozboru našli rakovinu. To člověka opravdu potěší! Asi se za mě dost lidí modlilo a taky za mě nechali sloužit mši svatou. Díky tomu jsem se z té kritické situace dostal...

Celkem jsem absolvoval deset cyklů chemoterapie. Hned od začátku to organismus nesnášel, bílé krvinky byly pod minimální hranicí. Po podání náhradních injekcí se tělo pomalu přizpůsobilo. Nejhorší bývala injekce proleukinu. To na vás do dvou hodin po podání přijde zimnice. Za další dvě hodiny se z ní dostanete a začne horečka. A takto se to střídá i dvanáct hodin, dokud účinek nevyprchá. Pro sadomasochisty mohou vřele doporučit! Při posledních dvou cyklech už toho mělo i tělo plné zuby a snášelo injekce čím

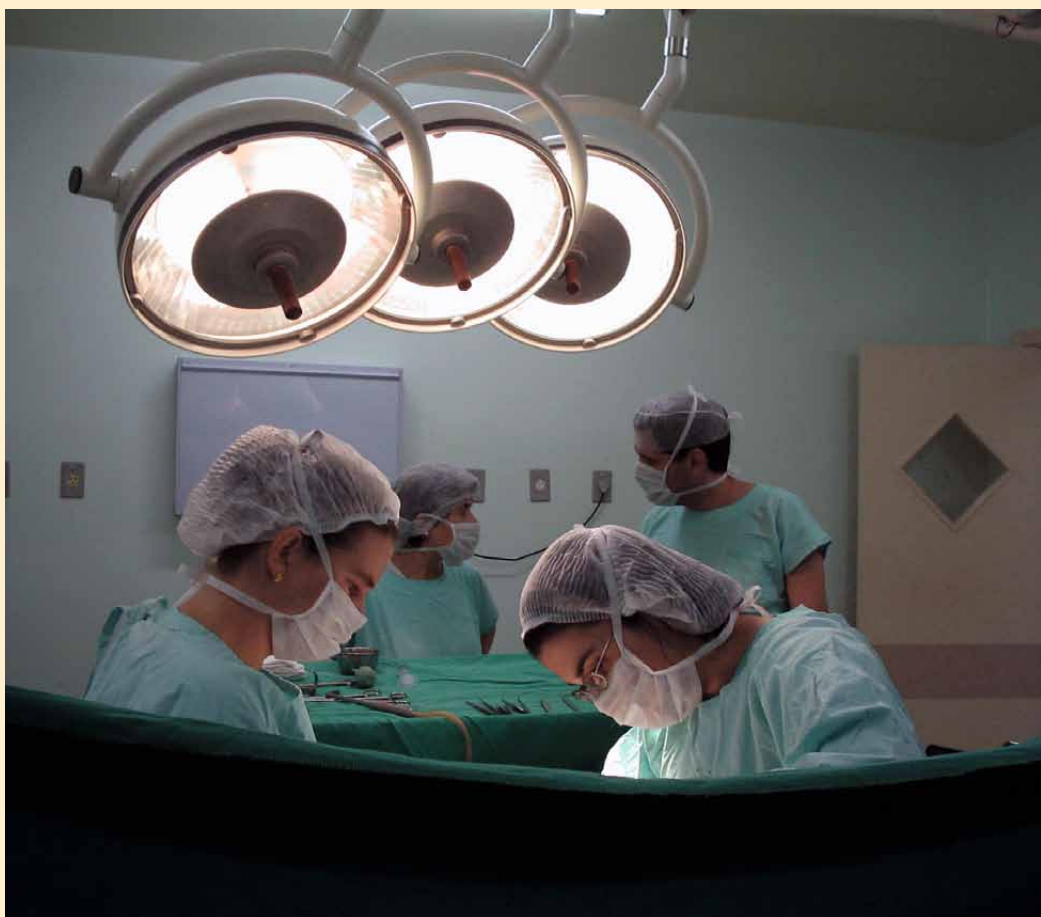

Foto: Freemages.com/Fernando AUDIBERT

Asi se za mě dost lidí modlilo a taky za mě nechali sloužit mši svatou. Díky tomu jsem se z té kritické situace dostal...

dál hůř. Při desáté dávce jsem se zařekl, že už další dávku absolvovat nebudu, to už bych nevydržel. Naštěstí byla poslední. Chemoterapie trvala celý rok.

Aby se tělo zmátořilo, dostal jsem předepsány lázně. Při úvodní prohlídce se

zjistilo, že „chemo“ narušilo zbylou ledvinu a ta filtruje o 25 méně, než je minimální hodnota. Po třítýdenní léčebné kúře se hodnota zhoršila na minus 41. To už bylo dost špatné. A tak přišla tvrdá dieta.

Po půl roce už se ledvina po tom chemickém šoku tak zmotala, že jsem se částečně mohl vrátit k normální stravě. Nyní při kontrole mi bylo řečeno, že všechny výsledky jsou negativní a organismus se tak zotavil, že bych se mohl vrátit do práce. I paní doktorka byla překvapená, že po tom všem jsem se tak spravil. Zaplať Pán Bůh všem, kteří se za mě modlili, sám bych to už asi dávno vzdal.

Libor (podle: Marek Dunda, „Stalo se“, A.M.I.M.S., 2012) ■

Jak číst Písmo svaté?

Jak číst Písmo svaté s opravdovým duchovním užitekem, aby to nebyla jen nějaká „vzdělávací historická četba“, ale nic víc? Papež Benedikt XVI. často doporučoval starobylý a osvědčený způsob četby nazývaný „lectio divina“ – doslova „Boží četba“ nebo také „svatá četba“. Říká o ní:

Metoda schopná otevřít poklad

V dokumentech, které připravovaly a doprovázely synod (jde o XII. řádné generální shromáždění biskupského synodu, které se konalo 5.–26. 10. 2008

ve Vatikánu, jehož tématem bylo „Boží slovo v životě a poslání církve“ – pozn. red.), se hovořilo o různých metodách přístupu k Písmu svatému s užitekem a ve víře. Největší pozornost však byla věnována *lectio divina*, což je metoda „schopná otevřít věřícímu poklad Božího slova, ale také připravit setkání s Kristem, živým Božím Slovem“.

Jak lectio divina probíhá?

Chtěl bych zde krátce upozornit na základní kroky *lectio divina*:

- 1) **Začíná četbou (*lectio*)** textu, která vyvolává otázku ohledně autentického poznání jeho obsahu: *co říká biblický text sám o sobě?* Bez tohoto kroku riskujeme, že se text stane pouhou záminkou k tomu, abychom nikdy nevystoupili ze svých myšlenek.
- 2) Pak **následuje meditace (*meditatio*)**, v níž se klade otázka: *co říká biblický text nám?* Tady se má každý osobně, ale také společenství jako celek, vystavit doteku a zpytování, protože nejde o úvahu nad slovy pronesenými v minulosti, nýbrž v přítomnosti.
- 3) Následně se **dospívá ke chvíli modlitby (*oratio*)**, která předpokládá

Metoda schopná otevřít věřícímu poklad Božího slova...

Benedikt XVI.

Foto: P. Krzysztof Dedeck

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč Písmo svaté učí pravdě?

Protože Bůh sám je autorem Písma svatého, nazývá se inspirované a učí bez omylu těm pravdám, které jsou nutné k naší spáse (pozn. redakce: není tedy například neomylnou učebnicí kosmologie, přírodopisu nebo dějepisu – to nejsou „pravdy nutné k naší spáse“). Duch Svatý totiž inspiroval lidské autory, aby zapsali to, čemu nás chtěl naučit. Nicméně křesťanská víra není „náboženství knihy“, je náboženstvím Božího Slova, které „není slovem psaným a němým, nýbrž Slovem vtěleným a živým“ (svatý Bernard z Clairvaux).

Jak číst Písmo svaté?

Písmo svaté se má číst a vykládat s pomocí Ducha Svatého a pod vedením učitelského úřadu Církve podle tří měřítek:

- 1) přihlížení k obsahu a jednotě celého Písma;
- 2) čtení Písma svatého v živé tradici Církve;
- 3) respektování analogie víry, tedy spojitosti pravd víry mezi sebou.

Co je to kánon Písma?

Kánon Písma je úplný seznam posvátných knih, které Církev vybrala vedena apoštolskou tradicí. Tento kánon zahrnuje 46 knih Starého zákona (pozn. redakce: 45 považuje-li se Jeremiáš a Nářky za jediný text – srov. KKC, čl. 120) a 27 knih Nového zákona.

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.

dokud nedospěje k činu (*actio*), který vede věřícího člověka k tomu, aby sám sebe učinil v lásce darem pro druhé.

Když se to učíš, pomůže ti vzor...

Tyto kroky nacházíme shrnuté vrcholným způsobem v postavě Matky Boží. Ona, která je pro každého věřícího vzorem ochotného přijetí božského Slova, „to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom“ (Lk 2,19; srov. 2,51), dovedla nalézt hluboký uzlový bod, jenž zdánlivě spolu nesouvisející události, činy a věci spojuje v jednom velkém božském plánu.

Benedikt XVI (z posynodní apoštolské exhortace „Verbum Domini“ o Božím slově v životě a poslání církve; z článku 87 – redakčně upraveno) ■

otázku: *co říkáme my Pánu v odpovědi na jeho slovo?* Modlitba jako prosba, přimluva, díkyvdání a chvála je první způsob, jak nás slovo mění.

- 4) Nakonec se *lectio divina* uzavírá **kontemplací** (*contemplatio*), během níž si osvojujeme jako Boží dar samotný jeho pohled, abychom jím nahlíželi skutečnost, a ptáme se: *jaké obrácení myslí, srdce a života od nás Pán žádá?* Svatý Pavel v Listě Římanům píše: „Nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.“ (Řím 12,2) Kontemplace totiž směřuje k tomu, aby v nás vytvořila sapienciální (tj. vedoucí k moudrosti – pozn. red.) vidění skutečnosti, ve shodě s Bohem, a aby v nás zformovala „myšlenky Kristovy“ (1 Kor 2,16).

Nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení...

Řím 12,2

Boží slovo se tady představuje jako měřítko rozlišování: je „plné života a síly, ostřejší než každý dvojsečný meč: proniká až k rozdělení duše a ducha, kloubů a morku, a pronáší soud i nad nejvnitřnějšími lidskými myšlenkami a hnutími.“ (Žid 4,12)

- 5) Je pak dobré připomenout, že *lectio divina* se ve své dynamice neuzavírá,

Je dobré připomenout, že lectio divina se ve své dynamice neuzavírá, dokud nedospěje k činu (actio).

Benedikt XVI.

Písmo

Asi víte, co je to smolinec. Je to minerál, ze kterého se získává uran pro jaderné elektrárny. Brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle ho používá k zajímavému přirovnání: Písmo svaté je jako smolinec. Pro někoho jen kámen, který odkopne z cesty, aby nezavazел. Jiný vnímá jeho hodnotu geologické rarity. A pro dalšího je zdrojem obrovské síly.

*Písmo svaté uklidňuje
a osvobozuje od zbytečného strachu,
obav a nejistot.*

Foto: Flickr, openuser (CC BY-SA 2.0)

Písmo svaté může být jen popsaný papír do sběru, jen pozoruhodná starožitnost po předcích, nebo zdroj poznání Boží lásky, která mění život.

Písmo svaté uklidňuje a osvobozuje od zbytečného strachu, obav a nejistot.

Písmo svaté zneklidňuje všude tam, kde v životě nejednáme, jak máme, kde si volíme cesty, které jsou slepými uličkami, nebo dokonce končí v nějaké propasti. Zneklidňuje nás, abychom po nich nešli dál.

Písmo svaté překvapuje. Přestože se domníváme, že jej jakžtakž známe, často ty neznámější části objevujeme jako naprosto nové.

Písmo svaté je zlatým dolem. Jak říká svatý Jan od Kříže, můžeme v něm kopat nahoru, dolů, doprava, doleva nebo třeba i „šejdrem“... A ten, kdo touží po životě s Kristem, v něm vždy najde překvapující bohatství pro svůj život a také pro životy druhých.

Písmo svaté je plné příběhů života, ve kterých má své místo nejen velká láska, ale i velké utrpení, které k ní patří. Je plné velké touhy i jejího naplnění.

Tradičními formami kontaktu s Božím slovem je četba, vyprávění, rozjímání, modlitba, ale i vzájemné svědectví o životě s ním. Dnešní dospívající děti jsou často schopny přijímat Boží slovo

Písmo svaté zneklidňuje všude tam, kde si volíme cesty, které jsou slepými uličkami, nebo dokonce končí v nějaké propasti.

Foto: Flickr, Brice Reul (CC BY-NC-SA 2.0)

už jen jako zprostředkovanou zkušenost svých rodičů, prarodičů či známých.

Nebojme se zvěstovat Boží slovo novými formami a možnostmi. A budme v tom vynalézaví. V době moderních technologií a komunikačních možností je vhodné používat všechny dostupné prostředky

k častém styku se slovem Božím a jeho aktualizacemi.

A když vypnou proud nebo dojdou baterie, nebojme se zahrát si biblický příběh jako herci, a tak ho hlouběji prožít.

Mons. Vojtěch Cikrle („Stradivárky“, Brno; Biskupství brněnské, 2013) ■

Citát z Bible každý den na mobil – na e-mail: www.vira.cz/Biblicke-SMS/

„Jak mohou uslyšet bez hlasatele?“ (Řím 10,14)

Arabské noviny „al Insan al Jadeed“ ho vyhlásily „veřejným nepřítelem islámu č. 1“. Na jeho hlavu byla vypsána odměna. Proč? Protože už roky hlásá muslimům pravdu o Ježíši Kristu. Musel opustit Egypt a žije v emigraci. V evangelizaci mezi muslimy pokračuje ještě intenzivněji: z televizních obrazovek.

Otec Zakarija Butrus (v anglickém přepisu Zakaria Botros) se narodil v roce 1934 v koptské rodině v Egyptě, v zemi s bohatou apoštolskou tradicí, která byla domovem mnohých světců. Egyptští Koptové jsou původními obyvateli Egypta, kteří vyznávají křesťanskou víru – mnozí už od prvního křesťanského století.

Začalo to v rodině

Za svůj postoj vděčím výchově a výjimečné atmosféře, která vládla v mé rodině. Můj otec byl otevřený a společenský člověk. Bývali u nás muslimové, které otec obracel na křesťanskou víru. Říkali jsme

jim *mutanassirun*, tedy pokřesťanštění. Jeden z nich, myslím, že první, který přijal Krista, bydlel dokonce v našem domě. Jmenoval se Kamel Mansour a předtím byl muslimským duchovním. K těmto lidem jsme se chovali jako k členům

Uvěznili mě dvakrát: první trest jsem si odpykával v roce 1981 a trval 318 dní.

rodiny a také díky tomu u nás panovala radost, kterou jsem nasával (jde o 30. a 40. léta minulého století, kdy v Egyptě měli velký vliv Britové – pozn. redakce).

Během let jsem začal pociťovat neodolatelnou potřebu pokračovat v poslání, které tak obětavě konal můj otec, a zachraňovat duše našich lidských bratrů.

Posměch jako impulz ke studiu Koránu

V tomto přesvědčení mě upevnila ještě jedna okolnost: postoj mého učitele arabštiny ve třetím ročníku gymnázia. Patřil k muslimským fanatikům a ve městě byl vůdcem sdružení Muslimské bratrstvo. Téměř na každé vyučovací hodině na mě útočil a adresoval mi urážlivá slova. Například: „Vy křesťané věříte ve tři bohy,“ přičemž mi nedal možnost odpovědět a bránit se. Muslimští studenti se mé víře vysmívali a jemu se to náramně líbilo. Týral mě a často jsem odcházel z vyučování se slzami v očích.

Když jsem se ocitl v postavení člověka, na kterého neustále útočí, chtěl jsem poznat islám, abych se dokázal bránit. Začal jsem tedy číst a už tehdy mě napadlo vydat sérii knih nazvanou *Mezi křesťanstvím a islámem*, která by se věnovala kritickému pohledu na islám. O této problematice jsem se mnoho dozvěděl od bývalých muslimů, kteří bývali u nás doma, a také z knih, které v průběhu století napsali sami muslimové. Začal jsem tedy na vlastní pěst vykonávat dost riskantní činnost mezi muslimy. Prvního člověka, ke kterému mě Pán poslal, jsem pokřtil v roce 1963. Nyní už je se svatými...

Církev hlásá lásku, ale ne všichni to chápou

Do doby Anvara Sadata si obyvatelé Egypta vážili kněží a měli je v úctě. Nikoho ani nenapadlo, že vláda jednou začne kněze omezovat a pronásledovat. Bohužel, situace se radikálně změnila, když vládu v Egyptě převzal prezident Sadat. Jedním

Satelitní antény v Káhiře; nahoře: otec Zakarija Butrus v pořadu AlFadyTV

Foto: Flickr, rhodesj (CC BY 2.0) / alfadytv.tv

z jeho prvních kroků byla vlna pronásledování namířená proti kněžím: Mnoho kněží a biskupů se ocitlo ve vězení jenom proto, že byli kněží. Byl jsem mezi nimi. Bylo to v roce 1981. Prezident internoval patriarchu a nařídil mu pobyt v klášteře. Pro Církev nastalo období zkoušky: zavražďovali duchovní, vysmívali se jim a uráželi je dokonce i v tisku. Stalo se mnoho smutných incidentů a ponižujících soudních procesů. Doba, kdy se drobné konflikty mezi muslimy a křesťany řešily pokojným způsobem, nenávratně zmizela...

Zkouška víry

To období mělo také své pozitivní stránky. Posílilo naši zkušenost víry, a to tím víc, že jsme neměli nikoho, koho bychom mohli požádat o právní pomoc. Vězení je postrachem jen pro ty, kteří je neznají. Zato ve chvíli, kdy se člověk ocitne v cele, psychologická bariéra se zlomí. Člověk ztrácí vnější svobodu, ale tu vnitřní mu nikdo vzít nemůže. Zažil jsem to osobně. Neměl jsem kontakty s vnějším světem, zato můj kontakt s Bohem byl silnější než

tehdy, když jsem byl na „svobodě“. Nebe je otevřené...

Vypálený kostel

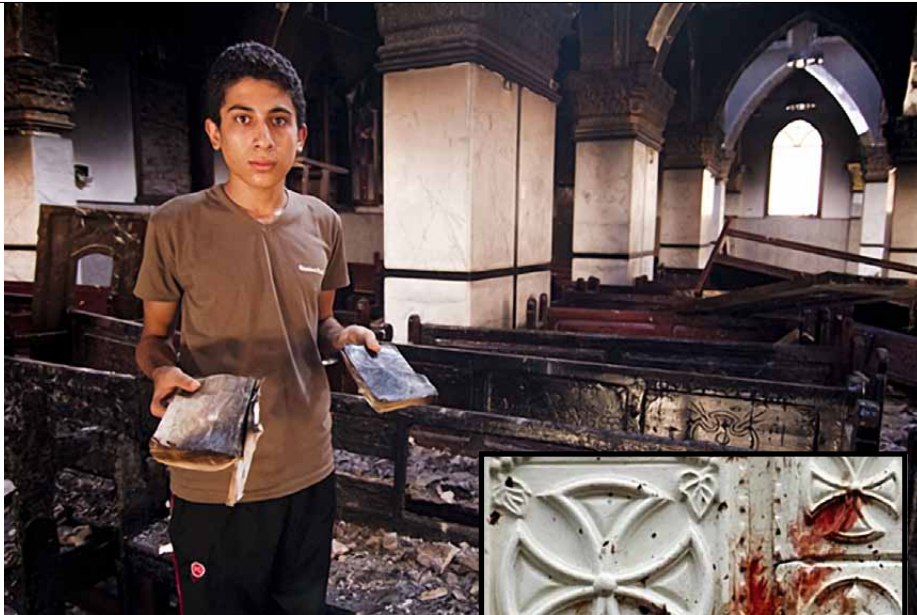
Do vesnických kostelů, které neměly státního kněze, jsme každou neděli posílali bohoslovce, ke kterým se připojil kněz a odsloužil bohoslužbu. Když jednou šli bohoslovci z Masr il-Gididy do kostela ve vesnici Chanka, zjistili, že kostel někdo vypálil. Jen co jsem se to dozvěděl, vydal jsem se tam. Z kostela zůstal jen popel: shořely knihy, ikonostas, liturgické nádoby. Požádal jsem tedy obyvatele, aby mi přinesli velký koš, do kterého jsem vložil všechny zbytky včetně ohořelých částí a ruiny kostela jsem vyfotografoval. Následně jsem to odnesl do Káhiry. Na setkání, na kterém se zúčastnili biskupové, jsem obsah koše ukázal a řekl jsem: „Jsme děti mučedníků. V dávných stoletích nám pálili knihy a kostely a dělají to i nyní. Pojďme tam všichni spolu, odsloužme bohoslužbu na ruinách kostela a pozvěme co nejvíce lidí.“ Stalo se.

V určený den jsme se vydali na místo zbořeného kostela. Zástup věřících byl

tak velký, že nebylo možné dohlédnout na konec. Přijelo však také mnoho policejních aut, což se doposud nestávalo. Auto, kterým jsem jel, mělo mikrofon a reproduktory. Když jsem se blížil k místu modlitby, policie mě zastavila, vystoupil jsem a musel jsem odpovídat na otázky policistů. Podařilo se mi obstát s tvrzením, že pokud mě zadržít, vlijí tím pouze olej do ohně. Takto jsem se zachránil a hned se ozvala vlna potlesku. Nastavil jsem reproduktory a při bohoslužbě mně přítomní duchovní dovolili přednést promluvu.

Mimořádné okolnosti, mimořádné kázání a mimořádné důsledky...

Moje první věta zněla: „Moje kázání nebude typické, vždyť ani podmínky a okolnosti nejsou typické...“ A pokračoval jsem: „Je to už dvacátý první kostel, který v tomto roce vypálili. Co přijde na řadu dále?“ Jen co jsem to vyslovil, zatklí mě. Noviny napsaly, že podněcují křesťany ke vzpouře proti vládě. Svolali zvláštní parlamentní komisi, která měla prošetřit, do jaké míry ohrožují >

Kostel v Kerdase zničený islamisty

„Jsme děti mučedníků. V dávných stoletích nám pálili knihy a kostely a dělají to i nyní.“
otec Zakaríja Butrus

veřejný pořádek. Druhý den pustili do mě cely několik novinářů, kterým jsem řekl, že nemohu nevidět křivdu páchanou na křesťanech. Poté, co moje slova uveřejnili, zaútočila skupina muslimských fanatiků na křesťanskou čtvrť, vraždili bezbranné obyvatele a vypálili téměř dvacet obytných domů.

Podmínky ve vězení

Uvěznili mě dvakrát: první trest jsem si odpykával v roce 1981 a trval 318 dní. Nebyl jsem sám. Z toho stejného důvodu se ve vězení ocitlo několik kněží, ba i biskupové. Dali nás do malých cel pro tři osoby, které měly plochu 180 x 150 centimetrů. První den nám nedovolili opustit celu. Uvnitř bylo velmi teplo a dusno. Chyběl nám čerstvý vzduch. Ležel jsem na podlaze, která udržela aspoň trochu chladu, a hlavu jsem měl u dveří, aby ke mně skrz dolní škvíru dveří proniklo aspoň trochu vzduchu. Dostal jsem zánět ledvin.

Zdálo se mi, že v těchto nelidských podmínkách a při takovém nelidském zacházení nepřezijí. Lidská důstojnost tu neznamenal vůbec nic. Jídlo nám

Stopy atentátu na dveřích kostela v Alexandrii

nosili v hrnci, který sloužil vězňům k osobní hygieně na jediné společné toaletě. Dozorce položil hrnec na stůl uprostřed chodby a nahlas zakřičel: „Vězni, pojďte si nabrat oběd, dokud švábi nevyplavou na povrch.“ Oběd do umělohmotného talíře jsme si šli nabrat jen jednou. Celý hrnec byl oblepený mouchami, které nebylo možné odehnat. Jídlo připomínalo guláš, ale když dozorce vyndal naběračku velikosti porce určené pro jednu osobu, polovinu jejího obsahu tvořili mouchy a švábi. Zřejmě proto bylo jídlo téměř černé. Od té doby jsme už nikdy oběd nejedli... Musel nám stačit suchý chleba. Co se týká chleba, nepodváděli, protože to byla jediná potravina, která podléhala kontrole.

Drželo nás Písmo svaté a modlitba

Každý den jsme četli Bibli a modlili jsme se. Naše každodenní čtení tvořily listy

apoštola Pavla, které napsal ve vězení, a jiné biblické úryvky týkající se vězení. V cele bylo maličké okénko s rozměry 10 x 10 cm, přes které jsme nahlas četli tak, aby nás všichni slyšeli: jednou o uvěznění sv. Pavla, jindy o věznění Josefa, apoštola Petra a jiných. Pro nás i pro ostatní vězně to byl silný zážitek. Nejednou jsme po čtení slyšeli hromové „Amen!“, které se ozývalo z ostatních cel.

Opakované uvěznění

Druhé uvěznění v roce 1989 bylo ještě horší než první: obvinili mě, že obracím muslimy na křesťanskou víru. Byla to pravda. Mezi těmi, které jsem pokřtil, byla paní Nahida a vnuk jistého šejka Al-Azharu, ba i několik profesorů z Al-Azharské univerzity. Kdysi to byli Kristovi nepřátelé, ale stali se z nich dobří křesťané. Kromě toho v té době znovu vydali jednu z mých knih *Jeden Bůh ve třech rozměrech*, což stát považoval za protistátní činnost. Původně mě chtěli odsoudit na doživotí, proti čemuž protestovalo mnoho významných osobností a mezinárodních organizací, ale nejvíc v tom směru pro mě udělal koptský patriarcha. Přesvědčil vládu, že odsouzením na doživotí ze mě udělají hrdinu, což následně vyvolá vážné a dlouhotrvající napětí, do kterého se zaangažují také mezinárodní organizace, což poškodí pověst Egypta. Lepší tedy bude, pokud zemi opustím.

Emigrace

Vláda souhlasila a patriarchovi nařídila, aby mě bez práva návratu poslal do nějaké vzdálené země. Tak jsem se ocitl v Austrálii, kde žije relativně mnoho Koptů. Já jsem

Foto: archiv MSI

však toužil být blízko Egypta, a tak jsem se po třech letech se souhlasem Církve přestěhoval do Londýna, kde jsem přežil dalších 11 roků. Tehdy se přede mnou otevřely nové možnosti.

Evangelizace z televizní obrazovky

Jednou se mě nějaký duchovní zeptal, zda bych se jako náboženský expert nechtěl

podílet na přípravě televizních programů o křesťanství, protože ti, co to doposud dělali, nedokázali odpovědět na komplikované otázky, které jim diváci nejednou kladli. Přesně takovou příležitost jsem hledal.

Redakce dostávala stále více otázek a některé z nich se týkaly islámu. Na začátku jsme vysílali jednou týdně, později dvakrát, až jsme vypracovali program, který se vysílal pětikrát týdně. Díky Bohu se přede mnou otevřely dveře dokůrán a já jsem mohl pokračovat v tom, co mě odedávna fascinovalo. Ocitl jsem se v televizi Al-Hajat; momentálně působím v AlFadyTV. Nikdy jsem nepředpokládal, že se přede mnou otevře možnost takto účinně evangelizovat širokou veřejnost.

Říkám jim „vítězové“

Muslimové o křesťanství nic nevědí. Takže když sledují náš program, dovídají se mnoho nejen o křesťanství, ale také o svém náboženství. Dostáváme zprávy, že někteří rozumní muslimové opouštějí islám. Jiní svým koránským školám vyčítají, že je podněcují k netoleranci. Dostáváme zprávy od diváků ze Saúdské Arábie, z Egypta, Jordánska, Maroka, Alžírsko, Sýrie, Iráku, Německa, Holandska a jiných zemí. Jejich autoři zdůrazňují, že

naše programy jsou pro ně jediným zdrojem logických úvah o islámu, že přispěly ke změně jejich života, že jim poskytly zdravý pohled na křesťanství. Podařilo se to především díky Bohu, ale také díky ředitelům těchto televizních stanic. Je to ovoce křesťanské lásky a pravdy. Ty, kteří díky těmto programům přijali křesťanství, nechci nazývat *mutanassirun* (pokřesťanstění), ale *muntasirun* (vítězové). Od roku 2001 je mým jediným úkolem sloužit pravdě a lásce, aby na ní měli podíl i muslimové, kteří doposud nedostali možnost poznat tyto absolutní hodnoty. Tito „vítězové“ jsou členy mé rodiny, na kterou jsem hrdý a za kterou jsem před Bohem zodpovědný.

Jako přechod přes frontovou linii

Jsou to lidé, kteří vyšli ze tmy do světla, přitom málokdo ví, že tento přechod byl pro ně náročnější než přechod přes nejtěžší bojovou linii. Jsou to skuteční hrdinové, protože vytrvali ve víře i přes hrozby nebezpečí a tvrdou kritiku a jsou přesvědčeni, že to, co dělají, přispěje k dobru muslimům.

otec Zakaríja Butrus (podle „Miłujcie się!“ 1/2015, perex redakce) ■

Foto: archiv MSI

„Ty, kteří díky těmto programům přijali křesťanství, nechci nazývat ‚mutanassirun‘ (pokřesťanstění), ale ‚muntasirun‘ (vítězové).“

otec Zakaríja Butrus

„Vězení je postrachem jen pro ty, kteří je neznají. Zato ve chvíli, kdy se člověk ocitne v cele, psychologická bariéra se zlomí. Člověk ztrácí vnější svobodu, ale tu vnitřní mu nikdo vzít nemůže. Zažil jsem to osobně. Neměl jsem kontakty s vnějším světem, zato můj kontakt s Bohem byl silnější než tehdy, když jsem byl na ‚svobodě‘. Nebe je otevřené...“

otec Zakaríja Butrus

P. Tomáš Vyhnálek OMI v Západní Sahaře

Foto: archiv autora

Pro mě je to „misie setkávání“

Dát svůj život naplno Bohu, to je dobrodružství. Otec Tomáš Vyhnálek OMI stál v roce 2007 u zrodu časopisu „Milujte se!“. Byla to jeho myšlenka, aby tento časopis začal u nás vycházet. Během několika měsíců dal vše dohromady. Byl i prvním šéfredaktorem časopisu „Milujte se!“. Pak byl ředitelem Mariánského Misijního díla – organizace, která pomáhá misionářům a misím. Nyní své schopnosti využívá ještě trochu jinak. Loňský rok prožil na misijní stanici Al-Ajún (Laayoune) na Západní Sahaře.

Spíš intuitivní rozhodnutí

Připojil jsem se ke spolubratrům misionářům oblatům Mariovi a Valeriovi v Západní Sahaře. Je to jedna z nejmenších misí naší Kongregace misionářů oblatů Panny Marie Neposkvrněné (OMI) a mé rozhodnutí sem přijít bylo spíše intuitivní než rozumové, a proto je pro mě nesnadné nějak jednoduše vysvětlit, proč právě Sahara. V každém případě

Foto: archiv autora

Příprava čaje

Katedrála sv. Františka z Assisi v Al-Ajún

Foto: 2x archiv autora

V běžném životě se setkáváme se všemi, ale jen opravdovým přátelům můžeme důvěřovat.

jsem nešel do neznáma – v roce 2013 jsem měl možnost tuto oblast dokonce osobně navštívit jako ředitel Mariánského misijního díla, které zde v té době podporovalo různé projekty.

Už začínám mít pouštní nemoc

Mnozí lidé, kteří tudy prošli nebo tu žili ať už jako obchodníci, misionáři, či cestovatelé, mluví o „pouštní nemoci“. Člověku se stane, že se tady do toho písku zamiluje, ani neví jak a proč, ale ví, že tu musí zůstat nebo se sem přinejmenším vrátí. Takové podobné omámení pouští se při-

hodilo i mně. Navíc skoro všichni cizinci, kteří zde zakotvili, jsou něčím zvláštní a tak trochu „jiní“, což bude i můj případ. Asi bych to mohl velmi zjednodušeně shrnout, že zdejší země není normální a není pro normální. S ostatními se tomu spíš smějeme, ale všichni spiklenecky víme, že je na tom kus pravdy.

Misie na okupovaném území

Nebudu se dopodrobna rozepisovat o historii, která je složitá a zabrala by mnoho řádků, ale jen stručně napíši, že Západní Sahara je čtyřicet let okupována Marokem a podle toho vypadá i složení místní populace. Domorodí Saha-

raui, kdysi nomádi pouště, tvoří dnes už jen malou skupinu, kterou početně stále více překonávají osadníci z Maroka, kteří sem přicházejí díky mnoha různým výhodným pobídkám ze strany marockého království. Je zde také velký podíl armády a policie, přece jenom se jedná o okupované území. V běžném životě se setkáváme se všemi, ale jen opravdovým přátelům, hlavně mezi Saharai, můžeme důvěřovat, protože je zde hodně donašců a tajné policie. Mně osobně to trochu připomíná nešťastné komunistické období našich dějin, kdy člověk taky věděl, že většinu lidí nemůže věřit a mluvit před nimi otevřeně. Ale >

Hlídká mise MINURSO v Západní Sahaře

Foto: Flickr, United Nations Photo (CC BY-NC-ND 2.0), Martine Perret/UN

Je důležité být zde jako zástupci křesťanů, i když nemůžeme otevřeně hlásat Kristovo učení.

Bohu díky tady máme opravdové přátele, s nimiž trávíme hodně času při vzájemných návštěvách a k nimž můžeme být zcela otevření, stejně jako oni k nám. V takových vztazích pak nehraje roli náboženská příslušnost, ale rozhoduje rytmus srdcí a přátelství.

Kapka v muslimském moři

To mě přivádí k tématu života v muslimské společnosti. Západní Sahara je sto procentně muslimská, křesťané tu jsou pouze cizinci, ať už turisté, obchodníci, nebo početný personál mise OSN. Pro mě osobně je to nejenom velká výzva, ale zároveň i velmi zajímavé téma k přemýšlení o nás křesťanech jako o malé kapce v moři muslimů...

Svědectví života – zde jediné možné

Je důležité setkávat se a poznávat se, protože tak jako mnozí v Evropě mají mylné představy o muslimech, tak i muslimové mají mnoho předsudků o křesťanech. Je proto důležité, abychom zde byli jako zástupci křesťanů, i když nemůžeme otevřeně hlásat Kristovo učení a svátosti můžeme slavit pouze s ostatními cizinci. Svědčíme svým životem.

Návštěva v centru pro hendikepované ve městě Dachla (Dakhla)

Bohoslužba v kostele v Dachla (uprostřed apoštolský prefekt Mario Dorado OMI)

Foto: 2x archiv autora

Bohoslužby pro křesťany, setkání se všemi

Jako duchovní sloužíme křesťanům z řad cizinců, kteří přicházejí k nám do kostela, a nejsou to jen katolíci, ale i protestanti. Vedle toho k nám přichází téměř každý den někdo na návštěvu a po večerech zase my

navštěvujeme místní rodiny, které s námi obláty někdy poji dlouholeté přátelství ještě z dob španělské nadvlády. Pro mne osobně je naše misie tady misí setkávání.

P. Tomáš Vyhnálek OMI (zkráceno, perex a titulky redakce) ■

Foto: archiv MMD

Můžete podpořit oblátské misie

prostřednictvím Mariánského misijního díla – viz níže uvedené konto. Pán Bůh zaplať!

Mariánské misijní dílo (viz www.oblati.cz/mmd) podporuje misionáře v mnoha zemích i prostřednictvím mešních intencí.

Požádat o slavení mše svaté u nás může každý a v jakémkoli počtu. Tyto mše budou slouženy našimi misionáři na úmysl dárce. Výše mešního stipendia, které je v misiích často jediným příjmem misionářů, ze kterého žijí, činí na jednu mši svatou 150 Kč, na Gregoriánské mše (30 mší po sobě) 5100 Kč. Částky vycházejí ze standardů „Kirche in Not“. Když budete chtít touto formou pomoci misionářům, můžete peníze zaslat složenkou na naši adresu (Mariánské misijní dílo, Staroklottska 1, 390 03 Tábor) nebo na naše konto:

Název konta: Mariánské misijní dílo
Číslo konta: 244816241/0300 – Poštovní spořitelna
(na každé poště)
Variabilní symbol pro mešní intence je 900.
Gregoriánská intence na mše svaté má VS 901.

OMI
 Misionáři
 Obláti

Z myšlenek Svatého otce Františka

„Rád bych vyjádřil uznání, dodal odvalu a poděkoval všem, kdo se v nejrůznějších sektorech lidské aktivity snaží chránit dům, který sdílíme,“ píše papež František ve své encyklice „Laudato si“ („Bud' tobě chvála“). Jejím hlavním tématem je péče o „společný dům“ světa.

Foto: Flickr, angela7dreams (CC BY-NC-SA 2.0)

Zvláštní vděčnost si zasluhují zvláště ti, kdo usilovně bojují za to, aby se vyřešily **dramatické důsledky, které zhoršování životního prostředí vyvolává v životech nejchudších lidí tohoto světa.** (Pozn. redakce: Toto je zřejmě jedno z klíčových poselství: starost o chudé. Papeži nejde o ekologii, jak ji často známe my, kdy – trochu s nadsázkou – kvůli pěti veverkám jsou léta týrány tisíce lidí kvůli

průtahům při stavbě dálnice a jiní počítají, jak na domnělých opatřeních vydělají miliardy... Nebo kdy jsme strašeni katastrofami, aby se pak utrácely další miliardy za věci, které mají význam jen pro ty, kdo na nich parazitují.)

... víme, že věci se mohou změnit. Stvořitel nás neopouští, nikdy ve svém plánu lásky nečiní krok zpět, nelituje, že nás stvořil. Lidstvo ještě má schopnost spolupracovat při vytváření svého společného domu. Mladí od nás požadují změnu. Ptají se, jak je možné chtít budovat lepší budoucnost a nemyslet přitom na krizi životního prostředí a utrpení vyloučených.

Chtěl bych poznamenat, že často chybí jasné vědomí problémů, kterými jsou postiženi obzvláště ti vyloučení. Oni tvoří většinu planety, jsou to miliardy lidí. Dnes jsou zmiňováni v mezinárodních politických a ekonomických

debátách, ale přesto se zdá, že jejich problémy jsou považovány za jakýsi přívěsek, který se přidává téměř povinně či okrajově, pokud nejsou rovnou chápány jako pouhá kolaterální škoda (tj. vedlejší škoda – v duchu úsloví „když se kácí les, létají třísky“ – pozn. redakce). Ve chvíli konkrétní realizace zůstávají opakovaně na posledním místě.

Namísto řešení problémů chudých lidí a přemýšlení o odlišném světě někteří navrhuji redukcí porodnosti. Nechybí mezinárodní nátlak na rozvojové země podmiňující ekonomickou pomoc politikou „reprodukčního zdraví“. Obviňovat demografický růst, a nikoli extrémní a selektivní konzumismus některých, je způsob, který problémy neřeší.

Úryvky z encykliky „Laudato si“ papeže Františka (překlad podle www.radiovaticana.cz) ■

„Stvořitel nás neopouští, nikdy ve svém plánu lásky nečiní krok zpět, nelituje, že nás stvořil.“
papež František

Foto: Flickr, popofatticus (CC BY 2.0)

Kvalitní výchova je obrovský dar do života

Noviciát je dobou přípravy na řeholní život. V jezuitském řádu trvá dva roky. Na něj navazuje doba studia – scholastikát. O svátku svatých košických mučedníků, 7. září, složili v ružomerském noviciátu své první sliby dva čeští novicové Tovaryšstva Ježíšova. Jedním z nich je nyní již jezuitský scholastik Prokop Janda.

Můžeš nám přiblížit, z jaké rodiny pocházíš a jaká byla tvoje cesta k víře a Církvi?

Narodil jsem se roku 1989 v jižních Čechách. Vyrůstal jsem ve vesničce Libějice poblíž Tábora. Měli jsme malé hospodářství a dalo by se říct, že jsme žili skromně, občas i chudobně. S mými pěti bratry jsme byli na statku hodně zaanga-

žováni. Vždy jsem měl kolem sebe přírodu a zvířátka. Moji rodiče jsou silně věřící katolíci. Moje víra se z tradiční přerodila v kritickou, dospělou, na střední škole. Spolužáci se snažili mou víru zpochybnit. Místo toho se jen utvrdila a já se našel v intelektuální obraně Církve. Šel jsem studovat religionistiku do Prahy. Dalo by se říct, že jsem si Církev skutečně zamilo-

val. Když vidím, kolik dobra působí mezi lidmi, roste ve mně touha spolupracovat na tomto díle.

Proč ses rozhodl vstoupit právě do jezuitského řádu?

Své povolání ke kněžství jsem začal vnímat už ve třinácti letech. Pak přišly nejrůznější peripetie. Svou vnitřní nerozhodnost a rozevlátost jsem překonal až ve dvaceti jedna letech, kdy jsem „zaklepal na bránu“ Tovaryšstva. Povolání ke kněžství mi sice pomohli rozlišit trapisté (je to přísně kontemplativní řád – jeho členové dělají svůj čas mezi modlitbou, duchovním studiem a manuální

Formace	Doba	Místo	Stav
noviciát	2 roky	Ružomberok	příslib
scholastikát	3 roky	Krakow	první sliby
magisterka	2 roky	1. rok asi Děčín 2. rok Itálie	akolytát diakonát kněžství
teologie	1. rok 2. rok 3. rok 4. rok	Řím	
praxe	3 a více let		
postgraduální studium	2 roky		
praxe	1 rok a více let	kdekoliv na světě	
třetí probace	1 rok		
			slavné sliby
život...	do smrti	kdekoliv na světě	

Jako student jsem se ubytoval u jezuitů, protože měli nejlevnější bydlení v Praze...

Chrám sv. Ignáce z Loyoly při jezuitském klášteře v Praze

Foto: Wikimedia Commons, Rémi Diligent

práci, z kláštera vycházejí jen výjimečně – pozn. redakce), ale já věděl, že chci být mezi lidmi. Tehdy jsem se přes kamaráda ubytoval u jezuitů, protože měli nejlevnější bydlení v Praze. Jezuité byli apoštolsky činní, což mě zaujalo. Sympatická mi byla dlouhá studia. Připadalo mi to jako záruka dobré formace, což je pro kněze důležité. Potřebuji společenství, takže komunitní život byla další nutná podmínka. Velmi důležitý pro mě byl i aktuální stav řehole. Když jsem trochu pronikl do pražské komunity a ověřil si, že jsou to lidé normální nejen duchovně, ale i lidsky, bylo hotovo.

První sliby jezuitských noviců (Prokop Janda druhý vlevo)

Co je ti na jezuitské spiritualitě nejbližší?

Reflexe a poslušnost. Každá řehole má nějaké poslání. Jezuité se ptají nejen, co mají dělat, ale jak by to měli dělat lépe (*magis*). Vyplatí se investovat čas do reflexe, tedy zastavit se a zamyslet se,

... jezuité byli apoštolsky činní, což mě zaujalo.

jak postupujeme a jestli by to nešlo jinak. Život pak dostane úžasnou dynamiku. Zároveň to vede k efektivitě. K té vede též poslušnost. Svatý Ignác píše, že to je velmi dobrý nástroj k pokoře. Přijde mi, že mnoho těžkostí pochází právě z libovůle. Když se věci dělají tak, jak chce Bůh, je to nakonec přínosné pro všechny. Vykonané dobro působí radost a jakousi spokojenost se životem. I k tomu vede dobře pochopená a uskutečněná poslušnost.

Máš nějaký jezuitský „vzor“? Svatého, který je ti zvlášť blízký, nebo jiného jezuitu, který je pro tebe inspirativní?

Je to Petr Faber. Byl to velmi diplomatický člověk a znalec lidských srdcí. V době, kdy se vyostřoval konflikt v Církvi mezi tradičními a reformovanými (16. století), usiloval o smíření. To měli vlastně společně s Ignácem (svatý Ignác, † 1556, je zakladatelem jezuitů – pozn. redakce). Dotklo se mě, když jsem četl Ignácovy listy jezuitům do Prahy. V době boje o dominanci doporučuje získávat protestanty láskyplnou a usilovnou prací. Podle konstitucí je jedním z poslání jezuitů „usmiřování znesvářených stran“. Tedy ▷

Když vidím, kolik dobra Církev působí mezi lidmi, roste ve mně touha spolupracovat na tomto díle.

Foto: archiv autora

Každá řehole má nějaké poslání. Jezuité se ptají nejen, co mají dělat, ale jak by to měli dělat lépe (magis).

Prokop Janda SJ

jmout, že žiji v novém kolektivu a musím přijmout nové zvyky a způsoby jednání. Byli jsme v noviciátu z dost rozdílných prostředí. Od vesničanů po univerzitní profesory. Občas bylo těžké najít společnou vlnu. Potěšilo mě, když jsem viděl ochotu ke smíření u spolubratrů – když si byl spolubratr vědom svých nedostatků a člověk věděl, že snaha o smíření je oboustranná.

Co znamenají první sliby na životní cestě jezuitů? K čemu ses při nich zavázal?

První sliby jsou závazek z mé strany. Představuji si to asi tak, že kdyby se vrátil komunismus a já bych musel pracovat jako obyčejný zaměstnanec bez jakéhokoli kontaktu s řádem, přesto bych žil jako řeholník. K tomuto jsem se zavázal, pro-

Součástí noviciátu jsou takzvané „experimenty“. Svůj šestidenní jazykový experiment jsem strávil v Polsku (Prokop Janda SJ vlevo)

Vyplatí se investovat čas do reflexe, tedy zastavit se a zamyslet se, jak postupujeme a jestli by to nešlo jinak.

nejen umět odpustit a poprosit za odpuštění, ale dokonce k tomu pomáhat druhým. Petr a Ignác tím tehdy intenzivně žili. Z četby jejich deníků vysvítá, že měli zájem o silné osobní zbožnosti.

Nedávno jsi završil noviciát. Co ti toto období dalo především? Co pro tebe bylo nejtěžší a co tě naopak nejvíce potěšilo?

V čase noviciátu jsem toho nejvíce obdržel v modlitbě. Vždy byly nějaké krize, konflikty, pochybnosti. Co se mi ale opravdu dařilo nebo co mi bylo milostivě dopřáno, byly Boží odpovědi. Předkládal jsem Bohu v modlitbě své těžkosti a on mi na ně nejrůznějším způsobem odpovídal.

Když jsem nenacházel útěchu ve službě či komunitním životě, nacházel jsem ji v modlitbě. To mě neustále utvrzovalo v tom, že jsem na správné cestě.

Pro mě osobně bylo velmi těžké vnitřně se odvázat od rodiny a přátel. Při-

Dotklo se mě, když jsem četl Ignácovy listy jezuitům do Prahy. V době boje o dominanci doporučuje získávat protestanty láskyplnou a usilovnou prací.

Foto: archiv autora

tože tak jsem rozlišil své povolání. Teď je na řadě Tovaryšstvo, aby toto mé povolání buďto stvrdilo, nebo mě od závazku osvobodilo.

Pro mě osobně znamenaly sliby obrovskou radost. Vnímám jsem, že v dnešním světě mají mladí lidé těžkost zavázat se k něčemu na celý život. A přitom to je základním prvkem našeho života, který od nás Bůh očekává.

Byl jsem rád, že po jedenácti letech intenzivního rozlišování jsem konečně učinil definitivní volbu.

Kam dál teď povede tvoje cesta? Na co se nejvíc těšíš a z čeho máš největší obavy?

Čekají mě tři roky filozofie v Krakově. Těším se na ponoření do studia. Ignác píše, že v tomto období má novic nachá-

Foto: Tábor Pamplona

Tzv. katechetický experiment „Rytířských táborů v Budkovicích“ (Prokop Janda v plášti a s mečem)

„Tak to mám za sebou! Od dneška jsem k dispozici jen a jen Bohu, který promlouvá skrze mého představeného..., ale hlavně skrze moje svědomí. Prostě jsem řeholníkem. Jím jsem se stal tzv. Prvními sliby.“

Prokop Janda (z dopisu rodičům a přátelům)

zet Boha právě ve studiu. Čeho se tedy obávám, je, zda se mi tento úkol podaří uskutečňovat. Nacházím Boha ve službě druhým. Teď je tou službou studium. Doufám, že se mi povede neztratit ze zřetele světélko Boží přítomnosti v mém životě, až budu ponořen v temné džungli filozofie.

Máš nějaké „sny“ ohledně svého působení v Tovaryšstvu? Čemu by ses v budoucnu rád věnoval?

V budoucnu bych se chtěl věnovat budování ekumenických vztahů. K tomu je potřeba důkladného studia biblistiky. Bůh ke mně vždy promlouval skrze Písmo. Takže mám před sebou samé lákavé vyhlídky. Pak je tu samozřejmě práce s mládeží, protože lepší než léčení je prevence. Kvalitní výchova, nejen duchovní, je obrovský dar do života. I zde bych chtěl nabídnout své dary k užítku druhých.

Připravila Lenka Češková ■

Podle konstitucí je jedním z poslání jezuity „usmiřování znesvářených stran“.

Noviciát

Kdo chce vstoupit do Tovaryšstva Ježíšova, požádá o to provinciála země, v níž se nachází. Ten určí čtyři zkušené jezuitky, „examinátory“, kteří s ním věc duchovního povolání prohovoří. Většinou se především setká s novicmistrem, který má za úkol doprovázet zájemce o řeholní život. Noviciát trvá dva roky. V průběhu noviciátu probíhají tzv. „experimenty“ – je to nějaká činnost, při které je novic vyzkoušen, aby vynikly aspoň některé jeho schopnosti i slabosti. Během těchto „experimentů“ novicové pracují nějaký čas v nemocnici, učí se cizímu jazyku nebo pomáhají při různých jezuitských dílech. Musí také absolvovat třicetidenní exercicie. Noviciát je ukončen slibem čistoty, chudoby a poslušnosti a slibem snažit se o definitivní zařazení do Tovaryšstva Ježíšova čili žít během formace (minimálně deset roků) tak, aby mohl být do Tovaryšstva přijat.

Podle www.jesuit.cz

Byli jsme v noviciátu z dost rozdílných prostředí. Od vesničanů po univerzitní profesory.

Jedno nenadálé spadnutí aneb Život je dar

Foto: Wikimedia Commons, Radim Holíš (CC BY-SA 3.0)

Židle, sanitka, vrtulník

Žili jsme spokojeně s manželem a s třemi dětmi běžnými starostmi před Vánocemi jako každá jiná rodina. Měla jsem tehdy tři děti: Františku, Luboše a Dominika. Dominik měl za měsíc oslavit druhé narozeniny. Byla jsem zaneprázdněná prací v domácnosti a děti se motaly kolem mě v kuchyni, když Dominik, který stál na židli, přes ni přepadl na zem. Zpočátku jsem tomu nevěnovala velkou pozornost, Dominik jen trochu zabrečel, ale jinak reagoval normálně. Za nějakou chvíli začínal být jakoby ospalý... Po deseti minutách se mi to zdálo být podezřelé, a tak jsme zavolali doktora z Benešova, který pak přivolal pohotovost z Boskovic. Jen co přijela pohotovost, lékař diagnostikoval krvácení do mozku. Neváhal a zavola-

l záchranku z Brna. Netrvalo dlouho a blízko našeho domu přistála helikoptéra. Naložili Dominika a odletěli jsme do dětské nemocnice v Brně v Černých Polích, kde byl ihned operován.

Smutné Vánoce a neobvyklé dárky

Večer jsem se vrátila z Brna domů a ještě v noci jsem volala znovu do nemocnice, abych se zeptala, jak dopadla operace. Stále jsem byla v mysli s Dominikem, probírala jsem, proč se to stalo a co jsem já zanedbala. To vše jsem prokládala úpěnlivými vzdechy, snad by se to dalo nazvat střelnými modlitbami. Tím, že jsem se stále vracela k tomu, jak se to stalo, ještě víc jsem se do toho zamotávala. Sebe jsem obviňovala, Dominika litovala... Z toho

***Blízko našeho
domu přistála
helikoptéra.
Naložili Dominika
a odletěli jsme
do Brna.***

mi pomáhala vybřednout starost, práce a také modlitba.

Když jsme spolu s manželem Dominika navštívili, nebylo to lehké setkání. Byl po první operaci, vypadal jako mrtvý, nehybný, rytmy mozku byly ztlumeny. Na hlavě měl různé sondy, byl ostříhaný

Určitý zvrat nastal ve mně i v celém příběhu, když jsem dokázala odevzdat celou situaci Bohu a přijmout i tu druhou, horší alternativu.

dohola, z hlavy mu odsávali krev a nějaký mok... Po druhé operaci to bylo ještě horší. To bylo o Vánocích, na Štědrý den. Všichni křesťané si připomínají příchod nového života, narození Ježíška, a přede mnou tu leží skomírající život, se kterým jsem nemohla ani slůvko vyměnit. Poprosila jsem doktorku, jestli by Dominik mohl u sebe mít svaté obrázky, medailku a vodu z Medžugorje. Doktorka byla sice nevěřící, ale mému přání vyhověla. Měla jsem z tohoto radost. Byl to tentokrát jediný malinký dárek pro Dominika k Vánocům.

Událost nás všechny spojila

Tato událost se silně dotkla také našich příbuzných. Dokázali jsme se semknout víc než obvykle a také sousedé a mnoho dobrých duší z naší vesnice a z okolí nás podporovali a věřím, že se za Dominika upřímně modlili. Kněz P. Jaroslav Stríž sloužil za něj několikrát mši svatou. V tomto zápase o Dominikův život jsme se s dětmi modlili vroucněji než obvykle.

Bůh proměňuje mne a pak vše ostatní

Určitý zvrat nastal ve mně i v celém příběhu tehdy, když jsem dokázala odevzdat celou situaci Bohu a přijmout i tu druhou, horší alternativu. Vždyť Hospodin je skutečným dárce života, a tak má nejvyšší právo rozhodovat o jeho dělce a okolnostech, v jakých bude žít.

Po uplynutí asi 25 dní se Dominikův zdravotní stav mírně zlepšil. Měl již otevřené oči, což mi způsobovalo další drobnou radost. V této době jsem se dozvěděla, že nám Hospodin daroval další dítě – Marečka. V dané situaci nebylo jednoduché se s takovou zprávou vyrovnat, Hospodin mi ale dával duševní klid, abych v požeňnaném stavu dokázala vše zvládnout v pohodě.

Foto: Flickr, BuzzJKO (CC BY-NC 2.0)

„Připravte se na vše...“

Na Dominikovy narozeniny jsem se opět rozjela do Brna. Nejprve jsem se zastavila ve Večeřadle Panny Marie pro posilu ducha (jde o hnutí a modlitební společenství, které založil italský kněz Don Stefano Gobbi – pozn. redakce) a druhý den jsem šla s napětím na pooperační oddělení. Dominika vyživovali sondou přímo do žaludku, zakrňoval mu hrtan, nepohyboval rukama, nohama ani hlavou. Lékaři mě strašili, co všechno komplikuje jeho stav. Mám se připravit na vše. Nebylo snadné to přijmout.

Po nějaké době jsem zase přijela do Brna navštívit Dominika. Před tím jsem se jako obvykle zastavila ve Večeřadle Panny Marie, abych se duchovně posílila, neboť vyhlídky nebyly valné. Druhý den ráno jsem nejprve zavolala doktorovi, jak se situace s Dominikem má. A další rána. Lékař mě informuje, že Dominik zřejmě zůstane slepý, že to není možné, aby tak dlouho nereagoval na optické vjemy.

Tehdy jsem si uvědomila, jak snadno a lehce se nám běžně vyslovuje část z modlitby Otče náš „Buď vůle tvá“ – často ▶

Jak snadno a lehce se nám běžně vyslovuje část z modlitby Otče náš „Buď vůle tvá“, často vychází jen z úst, a ne ze srdce.

Čas modliteb a oběti nebyl zbytečný, neboť jsme získali větší víru a našli cestu, jak si být navzájem blíž.

vychází jen z úst, a ne ze srdce. Tentokrát to nebylo snadné, jen tak lehce přejít tuto část modlitby. Snad nikdy předtím jsem se modlitbu Páně nedomodlila tak vroucně.

Kolik bolesti, úzkosti a zároveň naděje jsem tenkrát pocítila při vyslovování prosb této modlitby.

Zlom

Stále víc mi přicházelo na mysl, že Bůh je pánem života, když už dal život Dominikovi a také to částečné zlepšení. Určitě ví, proč je to tak, jak to je. Postupně rostla má důvěra v Boha. Zlom nastal, když jsem dokázala přijmout i to, že se budeme o Dominika rádi starat, i kdyby zůstal slepý. V těch dnech jsem byla s Dominikem co nejmíc. Po třech až čtyřech dnech strávených u něj mi Bůh připravil velikou radost, když jsem zjistila, že Dominik vidí a vnímá věci kolem sebe.

To, co jsme prožili, nás naučilo všimnout si víc drobných radostí a všedních věcí, jako je polykat, vidět, mluvit, hýbat rukama...

Nejkrásnější Velikonoce mého života

Radost z Dominikova znovunabytí zraku byla velká. Všechny ostatní starosti a bolesti šly stranou. Stále byl ještě holo-hlavý, čekala ho ještě další menší operace na zavedení tzv. šantu na odvod moku z hlavy, ale vyhlídka, že bude mezi námi doma, se o mnoho zvýšila. Všichni jsme se na něj těšili. Po rentgenu, bylo to na první pátek před Velikonocemi, mi sestra sdělila do telefonu, že vše je v pořádku a že si můžeme pro Dominika přijet. Nemohli jsme uvěřit, že je to pravda, po tak dlouhé a beznadějně situaci, po týdnech v kómatu je Dominik zase mezi námi... Ty Velikonoce jsme prožili s vděčností Pánu za vše, co pro nás udělal. Také k sobě navzájem jsme byli vstřícnější a laskavější než jiné Velikonoce.

Začali jsme chápat hlubší souvislosti

To, co jsme prožili s Dominikem, a konfrontace našeho příběhu s největšími křesťanskými svátky, i když možná v opačném pořadí: Vánoce – určitý zmar života, ztráta

Foto: Flickr, nick15ee (CC BY-NC 2.0)

Dominik je nám živou výzvou nezapomínat a žít s vděčností za všechno, co jsme od Boha dostali.

Foto: Flickr, quinnanya (CC BY-SA 2.0)

syna, sebe – a pak Velikonoce – nalezení nového života –, nás vedla k hlubšímu prožívání těchto událostí v souvislosti s naším životem.

Víra nám pomáhala zvládnout danou situaci a nerezignovat ani tehdy, když vše vypadalo bez vyhlídek na zlepšení. To, co jsme prožili, nás naučilo všimnout si víc drobných radostí a všedních věcí, jako je polykat, vidět, mluvit, hýbat rukama i nohama – to všechno jsou nesmírné dary.

Čas modliteb a oběti nebyl zbytečný, neboť jsme získali větší víru a našli cestu,

jak si být navzájem blíž. Dominik je nám stálou a živou výzvou, abychom nezapomínali a žili s vděčností za všechno, co jsme od Boha dostali. Život je dar.

*Františka
(redakčně upraveno podle publikace Marka Dundy „Stalo se“, A.M.I.M.S., 2012 – publikaci si můžete objednat pomocí kuponu na této straně; formát A5, 56 stran, příspěvek na tisk 15 Kč + poštovné; kompletní text publikace je k dispozici i on-line zdarma na www.fatym.com a www.amims.net)* ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč máme prosit: „Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“?

Je vůlí Otce, aby „se všichni lidé zachránili“ (1 Tim 2,4). Kvůli tomu Ježíš přišel: dokonale splnit Otcovu spásnou vůli. Prosíme Boha Otce o sjednocení naší vůle s vůlí jeho Syna, podle příkladu nejsvětější Panny Marie a svatých. Prosíme, aby se jeho láskyplný plán plně uskutečňoval na zemi, tak jako v nebi. Prostřednictvím modlitby můžeme „rozeznat, co je vůle Boží“ (Řím 1,12) a dosáhnout „vytrvalosti konat ji“ (Žid 10,36).

Srov. Compendium Katechismu katolické církve. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.

objednávkový kupon

Jméno:	adresa:	PSČ:
Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk		kusů
Fadelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (příběh obrácení z islámu; A5, bar. obálka, 160 stran, 30 Kč)		
Ze života pro život (nejzajímavější svědectví z časopisů <i>Milujte se!</i> ; A5, bar. obálka, 96 str., 20 Kč)		
sestra Cecilie: <i>Útěk sestry Cecilie</i> (napínavé i humorné; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
sv. Alfons: <i>Návod na dobrý život</i> (stručný, ale jasný; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
Dunda, Doubrava: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (citáty osobností; A5, bar. ob., 96 str., 20 Kč)		
Dunda (ed.): <i>Stalo se</i> (skutečné příběhy – svědectví ze života s Bohem; A5, 56 stran, 15 Kč)		
Dunda (ed.): <i>Stalo se III.</i> (další sbírka svědectví ze života s Bohem; A5, 60 stran, 15 Kč)		
Dunda a kol.: <i>Příprava na svátost smíření dnes</i> (praktická pomůcka; formát A6, 48 str., 25 Kč)		
Řekli svatí a to platí I. a II. (2 x 777 citátů svatých a blahoslavených; A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč)		I. díl II. díl
Polc: <i>Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti</i> (pův. přednáška, A5, 128 stran, 30 Kč)		

Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ!

Objednávkový kupon odstříhnete a pošlete na adresu **A.M.I.M.S. Římskokatolický farní úřad 671 03 Vranov nad Dyjí 20** (je možné objednávat i na internetu www.amims.net nebo e-mailem na apostolat@fatym.com, či telefonicky 515 296 384). Knihy přijdou na vaši adresu s přiloženou složenkou na uhrazení příspěvku na tisk a poštovné.

Asi 70 dalších publikací najdete na www.amims.net!

Naděje

Na významu naděje se shodnou všichni – věřící i nevěřící. Bez naděje se nedá žít. Ale kde vzít opravdovou a pevnou, pevně podloženou naději? Vždyť falešné naděje člověku nijak nepomohou.

Člověk se může rozloučit se vším, jenom ne s nadějí.

Ilja Erenburg

Naděje znamená přesvědčení, že nikdy není pozdě.

Luděk Pachman, šachový velmistr

Naděje není nic jiného než víra v nekonečnou lásku Boží.

bl. Charles de Foucauld

I kdybych byla největší hříšnicí na zemi, měla bych naději, protože naděje se nezakládá na nevinosti, ale na milosrdenství a všemohoucnosti Boží.

sv. Terezie z Lisieux

Má naděje se opírá o tři věci: o lásku, s níž nás Bůh adoptoval za své děti, o pravdivost jeho příslibů a o jeho moc, se kterou své přísliby plní.

sv. Bernard

Nesmíme se spokojit s tím, že máme naději pro sebe. Duch Svatý z nás chce udělat rozséváče naděje. Není krásnější dar...

kardinál Ján Chryzostom Korec

Kristovo vzkříšení posiluje víru věřících a rozvíjí v nich křesťanskou naději. Tato naděje z nich dělá lidi silné a odvážné. Naděje nebyla nikdy ctností slabochů, lidí lenivých a bez citu, ani zbabělců. Naděje je ctností silných a tvořivých, kteří kladou čin k činu a trpělivě očekávají ovoce Boží milosti a práce člověka.

kardinál Ján Chryzostom Korec

***Lidé potřebují naději,
aby mohli žít,
jako potřebují kyslík,
aby mohli dýchat.
P. Raniero Cantalamessa***

Z knihy P. Josefa Doubravy a P. Marka Dundy „Mozaika duchovní moudrosti“ (viz objednávací kupon na předcházející straně; formát A5, 96 stran, příspěvek na tisk 20 Kč) ■

Naše zkušenost s prenatální diagnostikou

Foto: Flickr, Evil Sivan (CC BY-NC-SA 2.0)

Překvapení

Máme čtyři syny ve věku 17, 16, 14 a 10 let. Po letech na mateřské jsem se pomalu vracela do pracovního procesu. Kluci vyrůstali, a tak jsme si s manželem užívali, že už jsou samostatní. Ale v době, kdy jsme nabyli dojmu, že už jsme asi „za zenitem“, jsem na podzim zjistila, že jsem znovu těhotná. Ve čtyřiceti letech, ve chvíli, kdy zastávám novou pracovní pozici... Ale přijali jsme i toto miminko, stejně jako všechny svoje děti předtím.

Prenatální diagnostika? A pomůže Josífkovi...?

Odmítla jsem odběr plodové vody, protože bychom přijali i postižené miminko. Nešla jsem ani na konzultaci na genetiku, protože jsme to již absolvovali s nejstarším synem. Tehdy zpočátku těhotenství diagnostikovali srdeční vadu a navrhli „ukončení těhotenství“ kvůli podezření

Odmítla jsem odběr plodové vody, protože bychom přijali i postižené miminko.

na mentální postižení. Byli velmi překvapeni, že jsem se rozhodla „v těhotenství pokračovat“. Byli jsme vyděšeni, tedy hlavně já; manžel mě vždy uklidnil tím, že ještě není nic jisté a budeme mít dost času se nervovat, až to nastane. Varovali nás, že syn nemusí ani chodit. Syn se nakonec narodil s těžkou srdeční vadou. Ve dvou letech věku a poté v patnácti letech mu implantovali umělou chlopeň, ale jinak je mentálně a po operaci i fyzicky zdravý a dnes studuje střední školu.

Proto jsem pak při každém dalším těhotenství pravidelně absolvovala ultrazvuk na kardiocentru, abychom byli my i lékaři připraveni, kdyby se srdeční vada opakovala. Srdečko našeho posledního miminka bylo v pořádku a pan doktor říkal, že sice nevidí vše úplně dobře, ale že na 95 % budeme mít pátého chlapečka. Začali jsme mu říkat Josífek.

Podezření na vážné problémy

Do Vánoc bylo vše v pořádku, těhotenství jsem zvládala lépe než kdy předtím i přesto, že jsem chodila do práce – docela jsem si ho užívala. Vůbec jsem nepřibírala, spíš naopak, ale to bylo stejné i při předchozích těhotenstvích. Po Vánocích jsem šla na ultrazvuk a pan doktor dlouho měřil a zkoumal a poté řekl: „Hlavička se vyvíjí dobře, to znamená, že mozek je v pořádku, ale nožičky a břicho jsou menší, než by měly být.“ A odeslal ▷

Manžel mě vždy uklidnil tím, že ještě není nic jisté a budeme mít dost času se nervovat, až to nastane.

Foto: Flickr, Makena G (CC BY-NC-ND 2.0)

nás na podrobný ultrazvuk s podezřením na tzv. IUGR plodu (intrauterinní růstová retardace – pozn. redakce). Na „velkém“ ultrazvuku se nerovnoměrný vývoj nepotvrdil, ale miminko bylo menší, než mělo být. Dlouho se zaměřovali na oblast genitálu miminka a po několika konzultacích všech přítomných doktorů mi řekli, že mají podezření na malformaci genitálu. Jednoduše řečeno, že pokud to bude chlapeček, něco mu chybí, pokud holčička, něco přebývá. Udělali i 3D ultrazvuk, ale genitál byl zakrytý pupečnickem. Resumé bylo, že mám navštívit genetiku a dohodnout se na dalším postupu. Tentokrát jsem na konzultaci přistoupila.

Snímek pořízený pomocí 3D ultrazvuku

Foto: Flickr, Norm & Debra (CC BY-NC-ND 2.0)

Na genetice sestra nejprve necitlivě zjišťovala, proč jsem nešla na genetické vyšetření dříve, jinými slovy: že nyní ve 31. týdnu je přece už pozdě „něco řešit“. Lékař byl ale velmi citlivý. Vyděsil mne pouze tím, že vzhledem k nevyhraněnému pohlaví miminka si nakonec naše dítě samo vybere, zda se cítí být chlapcem, či dívkou. Gender v praxi... A že by mi rozhodně doporučoval amniocentézu, abychom vyloučili možné postižení...

Nakonec jsem souhlasila, riziko je prý minimální...

Kývla jsem, přiznám se, jen proto, abychom věděli, jak vlastně miminko pojmenovat. Bála jsem se odtoku plodové vody po vpichu, ale procento pravděpodobnosti prasknutí plodového obalu

po amniocentéze je prý nula celá nula nic...

Ač jsem byla velmi opatrná, po patnácti hodinách mi druhý den ráno začala odtékat plodová voda. V 32. týdnu těhotenství! Jeli jsme do porodnice, kde mi lékař řekl, že z předčasného porodu si nedělají těžkou hlavu, protože by zřejmě nejpozději do 14 dnů porod vyvolali vzhledem k tomu, že miminko zřejmě přestalo růst. A také mi řekli, že z amniocentézy nevyšel žádný výsledek, protože vzorek DNA byl kontaminován mou krví. Ještě tři dny mé těhotenství udržovali, píchali mi kortikoidy, aby miminku trochu dozrály plíce.

Modlitební „smršť“

Vyslali jsme prosby o modlitby ke všem do farnosti, příbuzným a známým, dokonce se za mne a miminko modlili v Charitě, kde pracuji, i mí nevěřící kolegové spolu s naším knězem a prezidentem

Lékař řekl, že neví, co tam tehdy viděl, a že kdyby věděl, že se narodí úplně normální holčička, tak by mi odběr plodové vody rozmluvil...

tem Charity. Já jsem se modlila Nověnu k Božímu milosrdenství, i když velmi nepozorně. Prosili jsme o přímluvu též sv. Dominika Savia a sv. Tadeáše. Připadlo nám, že miminko přišlo proto, aby nás naučilo modlit se... A po 33 týdnech těhotenství se císařským řezem – protože se kontrakce nerozjížděly a miminko bylo v poloze podélné – narodila dcera: Ivana Dominika.

Holčička bez diagnostikovatelných vad

Už na porodním sále porodník, který předtím dělal 3D ultrazvuk, řekl, že neví, co tam tehdy viděl, a že kdyby věděl, že se narodí úplně normální holčička, tak by mi odběr plodové vody „rozmluvil“! Myslela jsem si: „Nebo spíše modlitby fungují...“ Dcera Ivanka Dominika se narodila v 33. týdnu, ale její velikost odpovídala 25. týdnu, vážila 970 gramů a měřila 36 centimetrů. Nemohla jsem se zbavit smutku, když jsem si pomyslela, že její velikost odpovídá velikosti dítěte v době poslední možnosti potratu... A nyní tady všichni dělali, co mohli, aby ji zachránili. Apgar skóre bylo 4-7-9... (Pozn. redakce: Apgar skóre je bodovací systém používaný k orientačnímu posouzení zdravotního stavu novorozence bezprostředně po narození. Vyjadřuje se třemi čísly v rozpětí od nuly do desítky, které jsou součtem hodnot zjištěných v první, páté a desáté minutě života dítěte; každé ze sledovaných kritérií – puls, dech, svalové napětí, reakce na podráždění a zabarvení kůže novorozence – je ohodnoceno nulou až dvěma body. Čím nižší hodnoty, tím méně příznivý je stav dítěte.) Konziliium lékařů už na porodním sále prohlásilo dceru za normální holčičku a nová zkouška DNA to potvrdila, vyloučila i možné mentální postižení a diagnostikovatelné vady.

Dcerka byla v inkubátoru napojena na dýchací přístroj, nitrožilní výživu a měla do žaludku zavedenu sondu pro krmení odstříkaným mlékem, ale měla se k světu. Díky skvělému týmu neonatologů v Motole začala po týdnu prospívat, postupně sama dýchat a trávit, po měsíci sama pít... Devět týdnů jsem za ní denně na čtyři hodiny směla docházet na JIRP neonatologie Motol na tzv. klokánkování – chování na hrudi, kdy miminko leží na holé kůži rodiče, zklidní se a u maminek to podpoří i tvorbu mléka. Každý den jsem dcerce nosila odstříkané mléko. Nakonec jsme zvládly i téměř plné kojení a byly propuštěny domů.

Dokážu pochopit, že podobná situace a tlak můžou matku dovést až k potratu.

Foto: Freemages.com, Johanna Ljungblom

Tři a půl kila štěstí!

Dnes má dcerka už skoro čtyři měsíce, dva měsíce tzv. korigovaného věku, váží 3,5 kilogramu, ale už se směje, pase koníčky a má snahu se obracet a přitahovat. Vše rychle dohnala, na JIRP byla vždy nejmenší, ale také nejšikovnější. Tři a půl kila štěstí! Bráškové jsou nadšeni, všichni si naši holčičku tolik užíváme. Dnes si prožité těžkosti už nepřipouštíme a jsme lékařům spíš vděční, ale dokážu pochopit, že podobná situace a tlak můžou matku dovést až k potratu.

Proto píšu toto svědectví. Dvakrát jsme byli směřováni k potratu a jediné jasné přesvědčení, že potrat skutečně

nepřijmeme jako řešení, znamenalo, že jsem ani na okamžik nezaváhala. Dvakrát se nám potvrdilo, že je nejlépe důvěřovat Hospodinu. I když přiznám, že jsem se občas nechala unést strachem, protože nejistota mne ochromovala, ale stále jsem doufala. Nebojte se, i když všechno vypadá špatně, důvěřujte. Hospodin posílá jen tolik, kolik uneseme.

Ivana (zkráceno, titulky redakce) ■

<http://linkapomoci.cz>

**Čekáte-li nečekaně dítě
volejte 800 108 000**

Foto: Flickr, Brave Heart (CC BY-NC-ND 2.0)

Vašíček

A co když se opravdu narodí postižené dítě? Pro rodinu je to náročná zkouška – ale ne neštěstí. Chtěl bych se s vámi rozdělit o zkušenost, která na mě velmi zapůsobila.

Na návštěvě

Je to už víc let, co jsem v jedné ze svých farností poznal mladé manžele. Nejdřív jsem si myslel, že mají jen dvě děti – holčičky. Pak jsem k nim jednou přišel na návštěvu, pozvali mě na oběd. „Ukážeme vám našeho nejstaršího,“ řekli a zavedli mě do pokoje. „Chtěli bychom, abyste nám všem požehnal...“ Jejich nejstarší syn ležel na posteli. Pokud se dobře pamatuji, jmenoval se Václav. Vypadal

*Doslovně vzato,
neexistuje
ani cosi jako
„duševní nemoci“
– s výjimkou
hříchu. Ten
opravdu zasahuje
duši člověka...*

velmi spokojený... Byl tělesně i mentálně postižený. Museli se o něj starat jako o roční dítě, krmit přebalovat, koupat... Také mentálně byl na úrovni asi ročního

dítěte, pohybově možná ještě hůř. Jenom měl velikost i váhu skoro desetiletého kluka. O to bylo všechno těžší a náročnější.

Při jídle jsme pak mluvili o tom, jak různá mentální postižení jsou opravdu jen postižením těla. Duše člověka, která je duchovní podstata, nehmotná, nesložená, nijak „poškozená“ nebo zasažena či „nevyvinutá“ být nemůže. Vlastně, doslovně vzato, neexistuje ani cosi jako „duševní nemoci“ – s výjimkou hříchu. Ten opravdu zasahuje duši člověka. Vše ostatní se (někdy pro nás známým a jindy dosud neznámým způsobem) týká těla – které je pro duši určitým „nástrojem“, skrze který se duše nyní projevuje. Je to asi tak, jako kdybychom třeba dobrému houslistovi dali rozšlápnuté housle s jedinou strunou a roztřepeným smyčcem.

Bude to, jako by houslista z našeho příkladu nakonec dostal do ruky bezvadný, mistrovský nástroj...

Vyloudil by na ně jen pazvuky. To ale nic nevpovídá o jeho skutečných kvalitách.

Jednou v nebi, až dostanou oslavené tělo, budeme žasnout nad krásou těch, které jsme zde na zemi nazývali retardovanými nebo duševně nemocnými. Bude to, jako by houslista z našeho příkladu nakonec dostal do ruky bezvadný, mistrovský nástroj – a nyní by teprve mohl ukázat své výjimečné kvality, kterými mnohé jiné převyšuje, a dát zaznít dojemným tonům... Pán Ježíš řekl: „Ano, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední.“ (Lk 13,30)

Kdo dává, dostává

Setkával jsem se pak s tou rodinou několik let. Na obou rodičích bylo někdy vidět, že jsou opravdu unaveni. Jejich obtížná situace se stala ještě těžší, když manžel onemocněl a po operaci hlavy se u něj projevila epilepsie. Přišel o dobře placené místo. Na rodinu začal doléhat nedostatek peněz. Mohl jsem však vidět, jak je péče o postiženého Vašíčka všechny stmeluje. I ta jejich dvě mladší děvčata se mi zdála trochu jiná než ostatní – a musím říci: daleko lepší. Bylo poznat, že mnoho věcí nepovažují za samozřejmost, nemyslí jen na sebe a že jsou zvyklé pomáhat. Možná také tušily něco z toho, co od lékařů věděli jejich rodiče: že Vašíček s nimi zde na zemi nebude dlouho.

Zazvonil zvonek...

Jednou někdo zazvonil na faře. Šel jsem otevřít. U vchodu stáli oba mladí manželé celí uplakaní: „Otče, přišli jsme vás poprosit o pohřeb. Vašíček dnes umřel.“ Snažil jsem se je potěšit: „Nemusíte plakat. Přece víte, že mu bude u Pána Boha ještě lépe, než mu bylo u vás. A Pán Bůh, myslím, také věděl, kdy je ten nejsprávnější čas na to, aby starost o něho převzal on sám a vy jste si mohli po těch letech trochu oddychnout...“ Odpověděli mi:

Foto: Flickr, AdamRf (CC BY-SA 2.0)

**Pán Ježíš řekl:
„Ano, jsou
poslední, kteří
budou první,
a jsou první, kteří
budou poslední.“
(Lk 13,30)**

„Otče, to víme. Ale nám po něm bude moc smutno...“

Na toto setkání si vzpomenu vždycky, když slyším někoho říkat, že je lepší, aby se postižené děti vůbec nenarodily.

P. Pavel Zahradníček ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč je potrat naprosto nepřijatelný v jakékoliv vývojové fázi plodu?

Život jakožto Boží dar je *posvátný* od svého prvopočátku, a proto je vyňat z moci jakéhokoliv lidského zásahu. „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě.“ (Jer 1,5)

Bůh jediný je Pánem nad životem a smrtí. Každé dítě má právo na život od okamžiku svého početí. Nenarozený člověk je osobou od samého počátku své existence, do jehož práv nesmí zasahovat nikdo zvenčí: stát, lékař ani matka. Jednoznačný výrok církve není v tomto případě nedostatkem milosrdenství, naopak chce poukázat na nenapravitelnou škodu, která se páchá na nevinně zabitém dítěti, na jeho rodičích a na celé společnosti. Chránit život patří mezi nejvznešenější úkoly státu.

Je přípustný potrat postiženého dítěte?

Potrat postiženého dítěte je závažný zločin, i kdyby se k němu mělo přistoupit s odůvodněním, že se tak postiženému ušetří budoucí utrpení.

O co křesťané opírají důstojnost člověka?

Každý člověk má nedotknutelnou důstojnost od prvopočátku své existence v těle matky, protože Bůh s ním počítal od věčnosti, stvořil ho, miloval ho, vykoupil ho, chce ho spasit a uvést do věčné blaženosti. Kdyby hodnota člověka závisela pouze na úspěších a výkonech, jakých jednotlivci mohou dosáhnout, jakou úctu by zasloužili slabí, nemocní a bezmocní? Křesťané jsou na základě své víry přesvědčeni, že úcta k člověku vychází v první řadě ze vztahu lásky, který má k člověku Bůh. On si váží každého člověka a miluje ho tak, jako by byl jediným stvořením na světě. A protože Bůh věnuje pozornost i tomu nejnepatrnějšímu člověku, má každý člověk nekonečnou důstojnost, kterou ostatní lidé nesmí snižovat.

Srov. Youcat. *Katechismus katolické církve pro mladé.* Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Svoz čajových plantážníků (často rodičů našich žáků) z práce domů

Zkusit svou víru ve víru Indie

Jednou nejet jen jako turista?

Už jako kluk jsem rád cestoval a objevoval mně neznámá místa, blízká i vzdálená. Vždy mě fascinovala rozmanitost přírody i různých kultur na naší planetě. Většina mých cest byla sice dobrodružná, ale pořád v podstatě turistická a ve mně zrálo rozhodnutí zkusit to jednou trochu jinak: Strávit v zemi delší dobu – nenačítat jen to nejzajímavější, ale prožít s lidmi i jejich všední dny, a ještě jim být nějak prospěšný.

Mám štěstí na rodiče, kteří můj úmysl s dobrovolnou službou v zemi třetího

světa podporovali, a dokonce mě motivovali, abych si vybral Indii, kterou spolu nedávno navštívili. A díky nim i díky dobrovolníci a skautské kamarádce Evě Těthlové jsem zjistil, že je možné tam vyrazit jako salesiánský dobrovolník. Chvilí jsem váhal, ale pak jsem si uvědomil, že to je to, co chci a potřebuji. Nebudu tam v žádném „týmu záchránců z rozvinuté Evropy“, ale budu žít s místní salesiánskou komunitou, budu mezi indickými dětmi, budu moci navázat na práci svých předchůdců z řad českých dobrovolníků a další dobrovolníci zas navážou na mě. Nebude to tedy jen taková pomoc „pro místní bez místních“,

která někdy rychle vyšumí do ztracena. Navíc mě lákalo, že mohu prověřit svoji občas chvějící se víru v atmosféře kultury, která myslí, žije a modlí se jinak než my.

Příprava v Čechách – a pak přes Himálaj do Indie

Přípravné víkendové kurzy Cagliari byly velmi přínosné. S partou dalších dobrovolníků jsem vstřebával důležité informace a zkušenosti a hlavně pocítil duchovní podporu otců salesiánů i dalších dobrovolníků. Bez velkých obav jsem tedy vyrazil na samý východ Indie do státu Ásám, abych tam strávil první polovinu roku

Většina mých cest byla sice dobrodružná, ale pořád v podstatě turistická a ve mně zrálo rozhodnutí, zkusit to jednou trochu jinak.

2014. Ještě v letadle jsem se kochal výhledem na himálajské vrcholy, ale po přistání ve městě Guwahatí mě během chvíle pohltila hlučná, omamná, neuvěřitelná Indie a její obyvatelé, kteří mění ulice v pestrobarevný mumraj, jaký v Evropě nezažijete. Ve víru toho dění dostávají vaše oči, uši i nos tolik vjemů, že vám jde hlava kolem.

Něco je mi hned sympatické, nad jiným kroutím hlavou

Některé věci mi byly hned sympatické, jako schopnost plně využít kapacity vozidla (vyjíždí se, až když je auto plné) nebo výtvarná lidová tvořivost znemožňující výskyt nudných šedých ploch a zdí. Nad jinými záležitostmi jsem zas kroutil hlavou. Třeba nad prakticky neustálým troubením většiny řidičů, které tak ztrácí svůj varovný efekt, všudypřítomností odpadků či obvyklým bojem nastupujících a vystupujících cestujících ve dveřích vlaku. Jenže časem jsem si uvědomil, že kdyby se to mělo měnit, už by to nebyla ta pravá Indie. A tak to většinou cítí i sami Indové. Tato druhá nejlidnatější země na světě je velmi rozmanitá a na jejím východě žije pestrá směs ras a vzezření tamních obyvatel, což vyniklo zvlášť při cestě vlakem. Cosi bytostně indického však všechny Indy spojuje. Patří k tomu i důraz na duchovní stránku života.

Ve farnosti i ve škole

Než jsem ve spíš menším městě Golaghat vypátral salesiánskou farnost, byla už tma. Až ráno jsem zjistil, že jsem v hotové oáze čistoty a klidu s pěkným modrobílým kostelem a krásnými stromy i palmami, poskytujícími polostín i čajovníkové plantáži. Srdečně mě přivítali otcové salesiáni i zde ubytovaní studenti, kterým právě začínal školní rok. Všichni se na mě smáli. Seznámil jsem se s několika mladšími kluky, s nimiž jsem si pak večer a o víkendech

Matouš Šimek (vlevo) s partou mladých Indů na výletě ve státě Nágáland (u hranic s Barmou)

hrál a dohlížel na jejich přípravu do školy. Kluci byli pohybově velmi nadaní, v různých artistických kouscích jsem jim vůbec nestačil. Tak jsem je alespoň naučil frisbee s dovezeným talířem a také jsme pilovali fotbal, malovali a pořádali běžecké závody. Rychle jsme se skamarádili a dost

se spolu nasmáli, i když angličtina nikoho z nás nebyla perfektní. Občas jsem ale musel řešit jejich nečestné jednání, které mě mrzelo – byly to spíš takové drobné podvůdky a ulejvání. Kluci však dovedli projevit lítost, nezapomínali na modlitbu, slůvko po večerní modlitbě neka- ▶

Foto: 3x archiv SADBY

České děti by měly zažít, jak se ty indické nikdy neošklíbaly nad velmi skromným jídlem z rýže s trochou omáčky (dhálem) a občas jednou bramborou jako dezertem.

*V Indii jako by
si už děti byly
vědomy,
že v materiálním
bohatství není
pravé štěstí.*

Dopravní prostředky jsou vždy plně vytížené, včetně kol

zili, ale pozorně poslouchali a reagovali. Otcové ocenili, když jsem s nimi opravil příjezdovou cestu k farnosti.

Hlavní část mé služby však probíhala v sedm kilometrů vzdálené vesnici Rangadžan, kde salesiáni provozují základní školu pro chudé vesnické děti. Na rozdíl od státních indických škol zde sice rodiče platí symbolické školné, ale to je investováno do učebnic, zlepšení podmínek ve třídách, vybavení lavicemi a do učitelů, kteří svou práci dělají rádi. Všichni mí kolegové z bambusové sborovny byli příjemní lidé s hezkým vztahem k dětem. Byli vždy připraveni pomoci a mohl jsem se s nimi otevřeně bavit i o tom, co se mi ve škole nezdálo. Indické školství se

totiž stále drží tradic viktoriánské Anglie a je založeno na opakování, biflování často bez porozumění, ke slovu se dostává i rákoska. Musím se přiznat, že ve stavu zoufalství při některých hodinách matematiky, kdy veškeré další prostředky nezabraly, jsem ji nakonec použil

i já... Bavilo mě učit předmět *General Knowledge*, což byla směs přírodopisu, zeměpisu a dějepisu, na který jsem si musel občas doplnit znalosti o Indii, ale pak se mi podařilo děti do tématu vtáhnout a zapojit je. K tomu jsem se snažil využít i různé hry. Jenže těmi jsme rušili

Průvod při slavnosti otevření nového kostela ve vesnici

*Indie mě
inspirovala, abych
se po vzoru Indů
dál učil pokoře
a našel si jako
oni vždy čas
na modlitbu.*

Konec hodiny ve třetí třídě (klučíci polovina)

sousední třídy, které jsou odděleny jen zdí, nad níž je pod střešou z vlnitého plechu volný prostor.

Uprostřed dětí a malých radostí

Nejvíc jsme si různé hry užili odpoledne s asi stovkou dětí, které jsou při škole ubytované a domů jezdí jen občas. Bylo krásné zažít jejich nadšení z jednoduchých her a sdílet radost, že si hrajeme spolu. Líbilo se mi, že indické děti umí táhnout za jeden provaz, nedělí se na žádné partičky, chrání ty mladší a starají se o ně. Namačkaní v lavicích jeden na druhého se při hodině většinou dokázaly ztišit, zato o přestávce (je až po dvou vyučovacích hodinách, ale delší) se jim sympaticky toleruje velké řádění.

Zvláštní usebrání a soustředěnost děti projevovaly při modlitbě, to mě vždy udivovalo a okouzlovalo. Krásně je v tomto směru vedl bratr Thomas, který jim vždy šel příkladem, kdy je čas blbnutí (např. i při hromadném mytí pod pumpou po sportu) a kdy je čas ztišení, který patří Bohu. České děti by měly zažít, jak se ty indické nikdy neošklíbaly nad velmi skromným jídlem, sestávajícím z rýže, na kterou jako živitelku jejich části světa nedají dopustit, s trochou omáčky (dhálem) a občas jednou bramborou jako dezertem. Přiznávám, že já se ke konci vždy těšil na jakoukoliv změnu jídelníčku, ale děti to vůbec neřešily. V Indii jako by si už děti byly vědomy, že v materiálním bohatství není pravé štěstí. Svůj přínos vidím v tom, že zažily dalšího člověka z Evropy, který byl opět trochu jiný než ti předchozí dobrovolníci, ale jako oni si

Přeprava dřeva do kuchyně po indicku

Foto: 4x archiv SADBY

s nimi dokázal hrát, předat pár znalostí a radovat se z maličkostí.

Lidé jsou jiní – ale vážím si jich

V soužití s dospělými jsem v Indii občas narážel na skutečnost, že vše spíš jen oznamují, nevysvětlují a neradi přijímají nebo udílejí jakoukoliv kritiku. Někdy to na mě působilo nepříjemně neosobně, ale byly situace, kdy zejména otcové projevíli velkou starost i porozumění a já pochopil, že mě mají rádi. Vyšli dokonce vstříc mým cestovatelským choutkám, kdy jsem občas na kole vyrazil i do vzdálenějších vesnic v kopcích nebo se dopravil k obrovskému veletoku Brahmaputře, na safari na hřbetu slona do národního parku Kaziranga či do strmých himálajských svahů v Sikkimu.

Během cestování se mi dále rozšiřovaly obzory a poznal jsem víc i hindskou kulturu a mnohotvaré náboženství.

Obrovské dílo

Naštěstí se mi potvrdilo, že křesťanství si dnes získává v Indii stoupence zejména díky pomoci těm nejchudším, provozování dobrých škol (nejen pro křesťanské děti) a školení k řemeslům a také zájmem o různé zapadlé kmeny, kterým dokonce pomáhá i v rámci bohoslužeb udržet jejich tradice, hudbu a tance. Jedním z těch, kdo se o tento způsob misíí velmi zasloužil, byl kromě Matky Terezy nedávno zesnulý český salesián Jan Med, ve východní Indii hotová legenda. Indie tedy mým křesťan-

stvím neotřásla, ale spíš mě inspirovala, abych se po vzoru Indů dál učil pokoře a našel si jako oni vždy čas na modlitbu.

Matouš Šimek (titulky red., zkráceno) ■

Autor byl v lednu až červnu 2014 dobrovolníkem v severovýchodní Indii – viz upoutávka na salesiánské dobrovolnické aktivity a jejich podporu na této straně. Doporučujeme také svědectví Markéty, dobrovolnice mezi Romy v bulharské Staré Zagoře (viz „Milujte se!“ č. 25), a také svědectví salesiánských dobrovolníků v Kongu a JAR v „Milujte se!“ č. 26 a 28 (vše on-line v archivu dosud vydaných čísel na www.milujte.se)

SADBA – Salesiánská asociace Dona Boska

www.adopcenablizko.cz
www.darujmevzdelani.cz

Darujme vzdělání
Prímá podpora vzdělání v rozvojových zemích
www.darujmevzdelani.cz

Tak jednoduché, že na to nepřijdete...

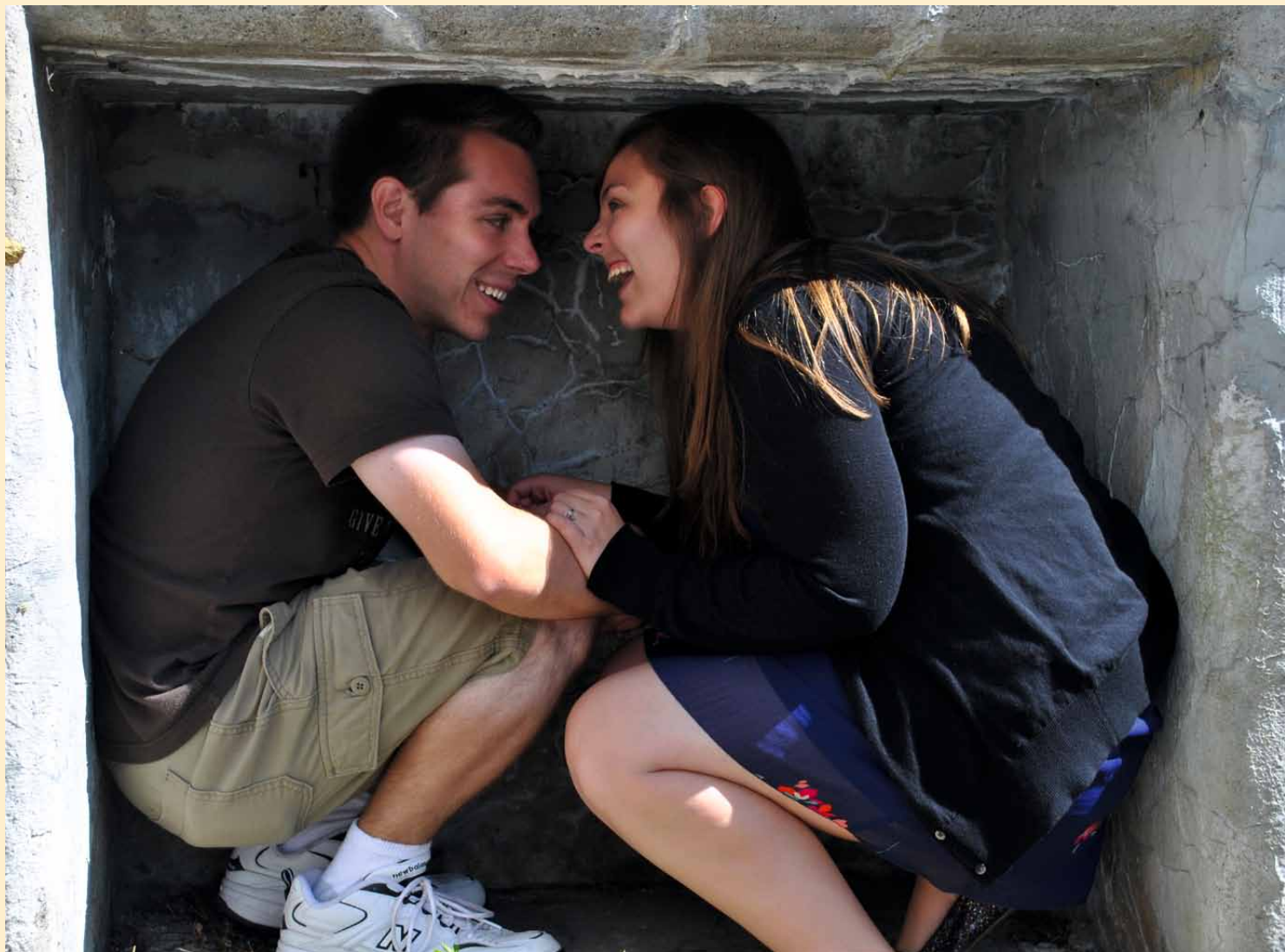

Foto: 2x Flickr, Ashley MacKinnon (CC BY 2.0)

Nejdřív si povídáme třeba o jezevcích

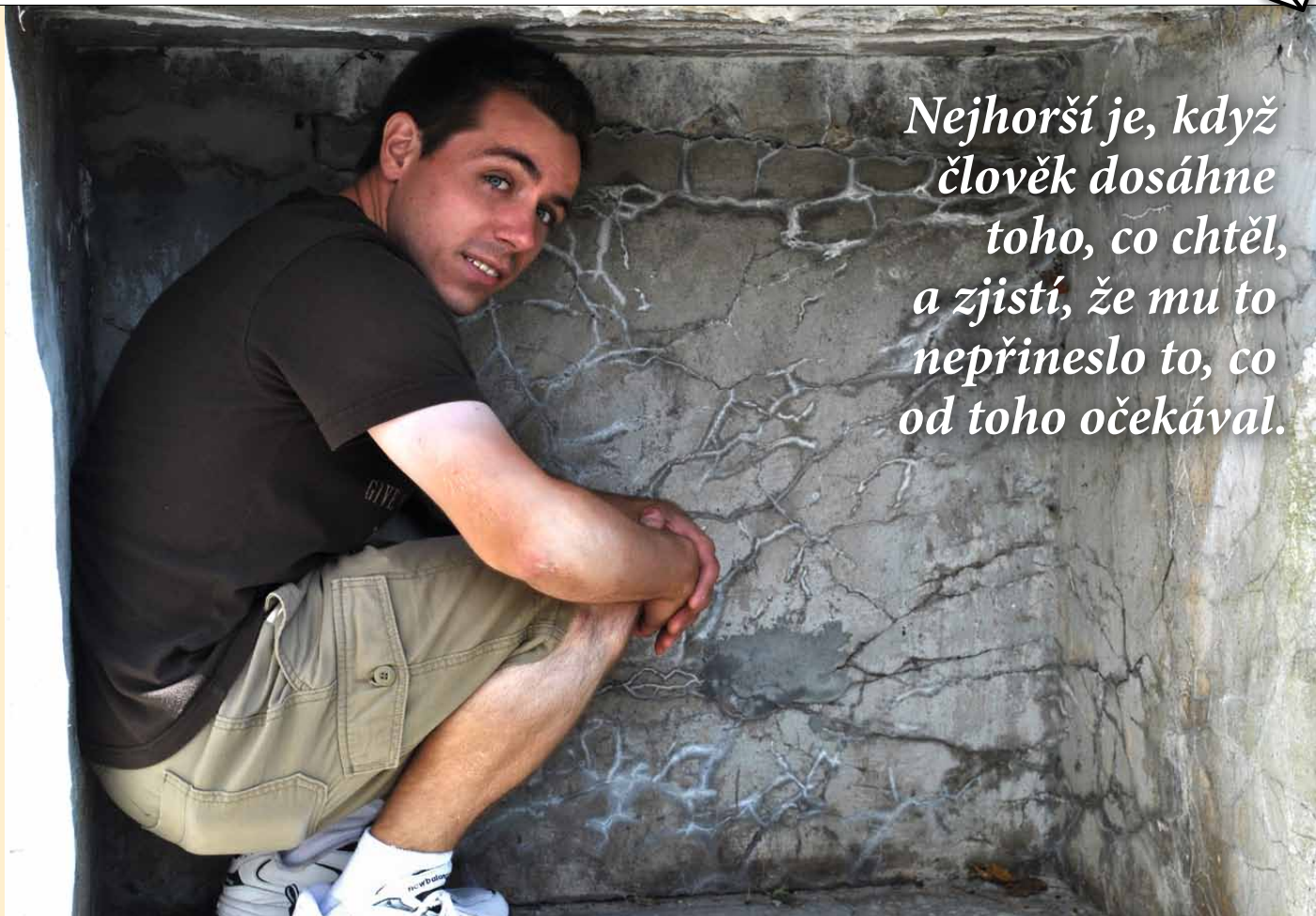
Když přijdou rodiče na faru žádat o křest dítěte, mívám s nimi obvykle před křtem čtyři setkání – „přípravy“. Řídím se zásadou, že zhruba jednu třetinu času je dobré věnovat něčemu, čím žijí oni, aby se navázal kontakt (ale ne víc než třetinu – to by už byla jednak škoda času a jednak by se někdo mohl oprávněně ptát, proč jsem vlastně tak trval na tom, že přípravy musí být, když je to pak „o ničem“). A tak už jsem si například od jednoho policejního důstojníka vyslechl velmi zajímavé vyli-

čení toho, co vše se postupně stane, když zavolám na linku tísňového volání 112. A také to, jak se vyčiňuje jezevec – jeho kůže visela nad námi v jednom obýváku. Část setkání s rodiči před křtem dětí totiž dělávám v případech zájmu i u nich doma. No a pak je třeba přejít k něčemu, co souvisí se křtem, vírou, životem z víry...

Téměř nikoho nenapadne, že Pán Bůh by mu mohl přát přesně to stejné, po čem nejvíc touží on sám...

O co vlastně Bohu jde?

Když přijde řeč na Desatero, nechám rodiče, aby si ho v klidu přečetli. Vysvětlím slova, která by mohla být nesrozumitelná. A pak se jich zeptám: „Co myslíte, když se nad tím zamyslíte, o co Pánu Bohu ve vztahu k nám jde? Jaké by nás chtěl mít? Zvládnete to vystihnout jedním jedi-

Nejhorší je, když člověk dosáhne toho, co chtěl, a zjistí, že mu to nepřineslo to, co od toho očekával.

ným slovem – prostě to úplně nejhlavnější, o co mu jde...?“ A někdy trochu potměšile dodám: „Je to tak jednoduché, že si myslím, že na to nepřijdete.“ Jsou i výjimky, ale většinou na to opravdu nepřijdou. Zkoušejí různé odpovědi: „Bůh nás chce mít hodné, poslušné, dobře vychované (to už ale není úplně jedním slovem), dobré, zbožné...“ Jen málokdy zaslechnu odpověď: „Šťastné!“ (A jen jednou v životě mi někdo řekl: „Svaté!“ – což je vlastně úplně to stejné jako „Šťastné!“) Málokdo na to přijde. Protože šťastný chce být každý, ale téměř nikoho nenapadne, že Pán Bůh by mu mohl jako

hlavní věc přát přesně to stejné, po čem on sám nejvíc touží pro sebe i pro své blízké...

Každý to chce a málokdo to má

Šťastný chce být každý, ale ne každý jde po životních cestách, které ho k tomuto cíli dovedou. Bůh zná správnou cestu. A Desatero? To jsou mimo jiné takové značky – patníky na okraji správné cesty, kterou nám radí Bůh. Ukazují, kudy cesta ke štěstí nevede – i když se nám někdy může zdát, že se nám tu či onde nabízí nějaká zkratka, jak dosáhnout štěstí snadněji, pohodlněji a rychleji...

Těch deset značek nebo patníčků má význam pro ty, kdo se jimi řídí. Ale mají význam i tehdy, když si jdeme za „svým štěstím“ a vůbec na ně nedbáme. Snáz pochopíme, kde se stala chyba, až budeme smutně hledět na to, kam nás naše vlastní „zkratky ke štěstí“ zavedly.

Protože, jak říkává jeden můj známý, „nejhorší je, když člověk dosáhne toho, co chtěl, a zjistí, že mu to nepřineslo to, co od toho očekával.“

P. Pavel Zahradníček ■

Kongregace sester svaté Hedviky

Posláním kongregace je činný apoštolát. Jejím hlavním zaměřením je křesťanská výchova a vzdělávání dětí a mládeže, zvláště se ujímá dětí zanedbaných a opuštěných. Sestry také pečují o nemocné a seniory, slouží církvi v jejich potřebách a pomáhají jakkoli potřebným. Po vzoru své patronky svaté Hedviky Slezské mají sestry milosrdnou láskou, vycházející z důvěrného spojení s Bohem, zpřítomňovat Boží lásku lidem. V Břežanech u Znojma slouží sestry osobám se zdravotním postižením, vypomáhají ve farnosti a věnují se katechezi. Dále také poskytují zázemí pro setkávání dětí a mládeže a organizují duchovní obnovy pro zájemce všech věkových kategorií.

Kontakt: Kongregace sester svaté Hedviky, Břežany 1, 671 65

e-mail: sestryhedvicky@seznam.cz

www.hedvicky.cz

Foto: archiv kongregace

Drama šestnáctileté Karolíny

Není bez zajímavosti, že v Polsku je Karolína Kózková uctívána jako patronka Hnutí čistých srdcí. Drama jejího mučednictví se odehrálo v době první světové války, 18. listopadu 1914 asi 60 kilometrů východně od Krakova ve vesničce Wal-Ruda, která se nacházela nedaleko frontové linie oddělující ruskou a rakousko-uherskou armádu.

Ráno 18. listopadu 1914

Stalo se to několik měsíců po vypuknutí první světové války. Dne 18. listopadu 1914 v 9 hodin ráno vešel do domku, který patřil rodičům Karolíny Kózkové, ruský

voják. Jak se později ukázalo, byl to tentýž voják, který už krátce předtím napadl jinou dívku, Karolíninu mladší kamarádku Marii Grulíkovou. Té se ale podařilo utéct...

V dřevěném domku v malé polské vesnici Wal-Ruda byl v tu chvíli jen otec s dětmi. Agresivní voják chtěl vědět, kde je rakouská armáda. Zcela zřejmě však šlo jen o záminku – ve skutečnosti měli ruští vojáci lepší informace o pohybech nepřátelské armády než obyčejní vesničané a věděli, že rakousko-uherské jednotky tuto oblast před časem opustily... Karolínin otec se pokusil vetřelce uchláholit. Nabídl mu chléb, máslo a smetanu. Ale voják nabídnuté jídlo odhodil. V tom okamžiku se šestnáctiletá Karolína pokusila vyklouznout ven z místnosti. Voják jí ale zastoupil cestu. Chytil ji za ruku.

Foto: Wikimedia Commons, Radl.es

Poslední fotografie bl. Karolíny Kózkové, 1912

Karolíně a jejímu otci přikázal, aby šli s ním – údajně k veliteli.

„Jsi pěkná...“ řekl Karolíně, „ukážeš mi cestu!“

Pobožnost ke cti bl. Karolíny Kózkové v její svatyni v Zabawě

Foto: Sanktuarium bl. Karolíny Kózkówny w Zabawie

Snímky z filmu *Karolina* o bl. Karolíně Kózkové (nahore a dole)

Foto: Stowarzyszenie Rafael

„Jsi pěkná...“ řekl Karolíně, „ukážeš mi cestu!“

Zavedl je do nedalekého lesa. Rus přitiskl hlaveň pušky s bajonetem k otcově tělu a donutil ho, aby se vrátil domů. Otec se snažil ruského vojáka přesvědčit, že ho doprovodí on sám, ale marně.

Karolína zůstala s vojákem sama.

Dva svědkové pak viděli, jak voják s puškou přes levé rameno držel pravou rukou Karolínu a táhl ji s sebou. V jednom okamžiku se mu vytrhla. Rozběhla se...

Běh o život

Zbytek událostí můžeme jen zrekonstruovat. Když si dívka uvědomila, že ji chce voják znásilnit, rozběhla se ze všech sil a snažila se mu utéct. Kličkovala mezi stromy s nadějí, že se jí podaří uniknout. Během tohoto dramatického útěku uběhla asi kilometr. Voják se nevzdával, chvíli se ke své oběti přibližoval, chvíli se mu zase ona vzdalovala. Karolínino odhodlání ho rozzuřilo. Když ji nedokázal chytit, vytáhl z pochvy šavli a ve chvíli, kdy se mu podařilo přiblížit se k ní, zasáhl děvče do týlu. Karolína se ani přes ostrou bolest nevzdala. Násilník zdvihl šavli, aby jí uštědřil další úder. I přes bolest a krvácení nepřestala dívka bránit svoji čistotu.

Pokusila se vyklouznout ven, ale postavil se jí do cesty...

Když nedostal, co chtěl...

Rozzuřený voják začal do Karolíny sekat šavlí hlava nehlava. Jedním z posledních úderů jí přetal krční aortu a průdušnici. Dívka padla na zem. Čas, který jí zde na této zemi zbýval, se v tu chvíli velmi rychle sekundu po sekundě krátil... Své čisté tělo i duši však před násilníkem uchránila. Pak odevzdala svou duši Bohu. Umírala tak, jak žila – spojená s Kristem. A za pár okamžiků mohla již z vlastní zkušenosti poznat to, co s pomocí nedokonalých lidských slov alespoň naznačuje Boží slovo – Bible: „Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“ (1 Kor 2,9)

Vrah se nikdy nenašel

Nikoliv otec, ale ti dva svědci, kteří viděli vojáka, jak vleče Karolínu lesem, udělali ve vesnici poplach. Vladislav Mendrala, kněz, do jehož farnosti vesnice patřila, se okamžitě obrátil na místní velitelství ruských jednotek. Velké množství lidí začalo pročesávat les. Pomáhalo i několik

Foto: Stowarzyszenie Rafael

Snímek z filmu *Karolina* o bl. Karolíně Kózkové

Foto: Stowarzyszenie Rafael

ruských vojáků. Marně. Pátrání ten den skončilo bez výsledku.

Její tělo našli až 4. prosince. Pohřeb se konal 6. prosince 1914 a zúčastnilo se ho několik tisíc lidí, mezi nimi i mnoho ruských vojáků. Vraha Karolíny se nepodařilo najít.

Věrnost ve velkém obvykle začíná od malých věcí

Nikdo z nás nemůže s jistotou říci, jak by se zachoval v podobné krajní situaci. Může se stát, že i někdo, od koho bychom to rozhodně neočekávali, dokáže projevit

v nějaké nečekané situaci velkou odvahu, statečnost a věrnost. A také se může stát, že někdo, kdo si zakládal na své pevnosti, naopak nečekaně zklame, dostane strach, raději se podvolí zlu... Ale většinou se to, jak se zachováme v krajních situacích, připravuje již dlouho předem. Pán Ježíš řekl: „Kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci, a kdo je v maličkosti nepoctivý, je nepoctivý i ve velké věci.“

Kříž na místě mučednické smrti bl. Karolíny, snímek z roku 1916

Foto: Sanktuarium bl. Karolíny Kózkovny w Zabawie

Její tělo našli až 4. prosince. Vraha Karolíny se nepodařilo nalézt.

(Lk 16,10) Podobně tomu bylo i u Karolíny. Podle toho, co víme, nešlo jen o jednorázovou věc – jen o chvilkové vzepětí k hrdinství, když se toho rána 18. listopadu rozhodla raději dát svůj život než ztratit svou čistotu.

Radost víry

Ze šestnáctileté Karolíny vyzařovalo nadšení a radost. Její rodiče Jan a Marie byli velmi pracovití rolníci. Karolína se narodila 2. srpna 1898 jako čtvrtá z jedenácti dětí. Rodiče i přes svoji chudobu předali dětem nejvzácnější poklad – živou víru v Ježíše Krista. Karolína byla radostná, protože celým srdcem milovala Ježíše a pěstovala s ním osobní vztah skrze modlitbu a svátosti.

Měla velké ideály. Věděla, že člověk může být šťastný pouze tehdy, když má čisté srdce oddané Ježíši, a že nešťastný je tehdy, když se nechce obrátit a žije zotročen hříchem. Karolína byla na sebe náročná, nenechávala se ovládat egoismem a leností. Práce na statku jí nebránila, aby si udělala čas na každodenní modlitbu, pravidelnou účast na mši svaté a adoraci Nejsvětější Svátosti. Zvláště si oblíbila růženec. „Mariánko,“ radila jed-

Kostel v Zabawě

nou své kamarádce, „všude, kam půjdeš, vezmi si s sebou růženec.“

Co dostala, předávala dál

Nejen své mladší sourozence, ale i děti ze sousedství učila katechismus, zvala je na vyprávění o víře, četla jim knihy, vyprávěla životopisy svatých. Scházela se s nimi pod „obecním stromem“ – na místě, kde byli vesničané zvyklí setkávat se k rozhovorem... Nebo je zvala k sobě domů. Chalupě jejich rodičů se začalo ve vesnici říkat „malý kostel“.

Hodně ji ovlivnil její strýc František Borzecký, který byl organizátorem náboženského a kulturního života ve vsi. Pomá-

Foto: Wikimedia Commons, Przytura (CC BY-SA 3.0)

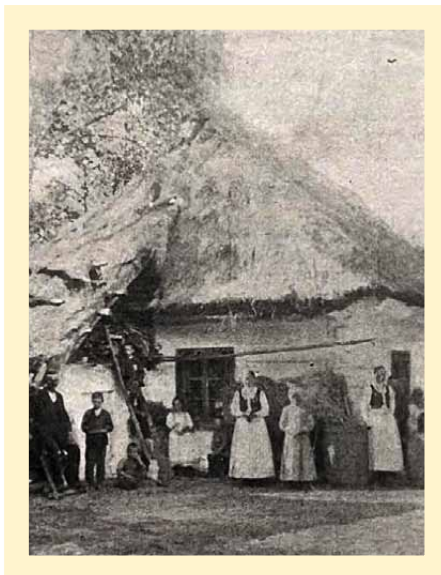

Foto: SamiQuarium (t), Karolína Kózková v Zabawie

Dům rodiny Kozkových (rok 1916)

Rodiče i přes svoji chudobu předali dětem nejvzácnější poklad – živou víru v Ježíše Krista

hala mu v knihovně, kterou vedl, a také při různých setkáních. Patřila do růžencových růží (společností, která se denně modlí na určitý úmysl část růžence tak, aby se celé společenství dohromady každý den pomodlilo všechny růžencové desátky – pozn. red.), zapojila se do apoštolátu modlitby a šířila úctu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. I když jí bylo teprve šestnáct, byla jednou z těch, kteří v právě vznikající nové farnosti pomáhali otci Vladislavu Mendralovi, pozdějšímu faráři, vytvářet struktury farního života. Byla jeho pravou rukou.

Jsou svatí k tomu, aby nás zahanbili?

Karolínu blahořečil Jan Pavel II. 10. června 1987 v Tarnově. Svatý otec v kázání řekl: „Jsou snad svatí na to, aby nás zahanbili? Ano. Mohou být i na to. Někdy takové spásonosné zahanbení potřebujeme, abychom uviděli sami sebe v celé pravdě. Potřebujeme to, abychom odhalili nebo nově objevili správné pořadí hodnot. Potřebujeme to všichni, staří i mladí. Tato mladičká dcera tarnovské církve (vesnice Wal-Ruda patří do tarnovské diecéze – pozn. red.) vydává svým životem i smrtí svědectví ... o velké důstojnosti ženy – ▷

„Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“

(1 Kor 2,9)

Hodnoty, za které stojí dát i život

Možná někoho při naslouchání Karolínina příběhu napadne: A neměla raději udělat kompromis? Vždyť šlo jen o pár nepříjemných minut, které by strávila s tím vojákem... Kvůli tomu dát život?

Nikdo z lidí nedal člověku život, a proto mu ho nikdo nesmí vzít, dokonce ani on sám sobě. Bůh dal člověku také jeho lidskou důstojnost. Pokud nám náš život i naši důstojnost dal Bůh, jsme povinni zachovat jedno i druhé. Ale jestliže se někdo rozhodne chránit morální hodnoty a lidskou důstojnost i za cenu smrti, nemá kvůli tomu hřích. Jsou to hodnoty, pro které se vyplatí zemřít, dávají totiž lidskému životu krásu a smysl. A nejenže nemá hřích, sám Pán Ježíš nás dokonce vybízí k odvaze takto jednat. Řekl: „Říkám vám, moji přátelé: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale potom už nemají, co by ještě udělali. Ukážu vám, koho se máte bát: Bojte se toho, který když usmrtí, má moc uvrhnout do pekla. Ano, říkám vám: toho se bojte!“ (Lk 12,4n)

To, jak se zachovala Karolína nebo další, např. dvanáctiletá svatá Maria Goretti (1890–1902) nebo šestnáctiletá dívka z východního Slovenska Anna Kolesárová (1928–1944), je heroický, to znamená hrdinský skutek hodný obdivu. Je i výrazným mementem pro druhé – i pro nás! Ne každý člověk by dokázal něco takového – zemřít pro uchování své čistoty. Ti, kteří to dokázali, byli často lidmi, kteří pro to neměli žádné velké přirozené předpoklady. Jsou hmatatelným svědectvím, že Bůh proměňuje naši lidskou slabost v sílu. V této souvislosti je velmi významná poznámka, kterou v roce 1944 k ručně psané soudobé zprávě o mučednické smrti Anny Kolesárové, dívky, která odmítla opilého sovětského vojáka (viz článek *Raději smrt než hřích v Milujte se!* č. 24, str. 4nn.; on-line v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se), připojil její farář otec Antonín Lukáč: „Posilovalo ji svaté Tělo Ježíše Krista, neboť byla právě předtím u svatě zpovědi a u svatého přijímání.“ Je zde skryta i odpověď na otázku: „A co mám dělat já, když cítím, jak jsem sám v těchto věcech slabý?“

Podle „Milujte se“ č. 24 (upraveno)

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou. Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že

se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přístupu k svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen

Snímek z filmu *Karolina* o bl. Karolíně Kózkové

Foto: Stowarzyszenie Rafael

o důstojnosti lidské osoby, o důstojnosti těla, které sice na tomto světě podléhá smrti..., ale zato v sobě nese pečeť nesmrtnosti.

Svatí jsou na to, aby vydávali svědectví o velké důstojnosti člověka..., aby svědčili o povolání, jaké má člověk v Kristu...

Karolína Kozková si tuto svoji důstojnost uvědomovala a s tímto vědomím obětovala svůj mladý život ve chvíli, když bylo třeba ho obětovat, aby tak ochránila svoji ženskou důstojnost...“

Tím, že Karolína obětovala svůj život při ochraně čistoty, vydala velké svědectví o hodnotě, jakou je čisté srdce – bez čistého srdce Boha nevidíme, nebudeme tedy šťastní a nedosáhneme spásy. Karolína vydala svojí mučednickou smrtí svědectví o velké důstojnosti ženy a lidského těla, protože, jak píše svatý Pavel

v prvním listě Korintánům, naše tělo „je chrámem Ducha svatého“ (1 Kor 6,19) a údem Kristova těla. „Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými? Smíme tedy vzít údy Kristovy a udělat z nich údy, které patří nevěstce? Chraň Bůh!“ (1 Kor 6,15).

Přicházejí nejen mladí, ale lidé každého věku

V lese u Wal-Rudy na místě, kde Karolína zemřela, byl vztyčen kříž. Mnoho lidí přicházelo, aby se tam modlili. Když máme nějakou naléhavou záležitost, můžeme za ni přece prosit v modlitbě nejen sami, ale můžeme požádat i své přátele, aby se za nás modlili, aby prosili společně s námi. Pán Ježíš jasně řekl, že společná modlitba má ještě větší sílu než modlitba jednotlivce (Mt 18,19n). A když máme přátele v nebi – a svatí jsou

„Jsou snad svatí na to, aby nás zahanbili? Ano. Mohou být i na to. Potřebujeme to, abychom odhalili nebo nově objevili správné pořadí hodnot.“

sv. Jan Pavel II.

Foto: Sanktuarium bl. Karoliny Kózkowej w Zabawie

našimi nebeskými přáteli –, můžeme prosit o přímlovu i je. Vždyť k Bohu mají daleko blíží než my...

Lidé se přicházeli modlit i ke hrobu Karolíny na farním hřbitově v nedaleké Zabawě (Zabawa leží asi kilometr na východ od Wal-Rudy – pozn. red.). Tři roky po její smrti, dne 18. listopadu 1917, bylo to ještě v průběhu první světové války, rozhodl tarnovský biskup Leon Walega,

Lidé procházejí místy, kde žila, a dojdou až k místu v lese, kde zemřela...

Znamení odporu i svědectví a povzbuzení

Také smrt Karolíny je znamením, které u některých zpočátku vzbuzuje odpor. Není výjimkou, že někdo, když uslyší o této nebo podobných událostech, se rozzlobí a namítne: „Copak by to Pán Bůh nepochopil, kdyby si raději zachránila život? V takové situaci by jí to přece nemohl vyčítat... To je fanatismus!“ – Bůh by to jistě pochopil. On má nejen pochopení, ale i odpuštění pro naši slabost a nedostatek odvahy – pokud ji přiznáme a litujeme jí. I apoštolu Petrovi Pán Ježíš odpustil, když ho ze strachu třikrát zapřel. A nikdy mu jeho jednání nevyčítal. Ale nabízí nám sílu, abychom strachu dokázali vzdorovat. Dal ji Petrovi, který nakonec pro svou věrnost Ježíši Kristu sám v Římě zemřel na kříži (jen si podle tradice vymínil, že chce být popraven hlavou dolů, protože není hodný

Foto: 4x Sanktuarium bl. Karoliny Kózkówny w Zabawie

aby její tělo bylo přeneseno ze hřbitova do zvláštního hrobu na boční straně farního kostela v Zabawě. Dnes její tělesné ostatky odpočívají pod hlavním oltářem farního kostela, který byl přeměněn ve Svatyni blahoslavené Karolíny Kózkové. Přicházejí sem tisíce lidí, nejen mladých. Každého osmnáctého v měsíci – v den na který připadá nejen památka Karolíniny smrti, ale především její „narozeniny pro nebe“ – se vždy množství lidí účastní křížové cesty, která se zde pravidelně konává. Lidé procházejí místy, kde žila, a dojdou až k místu v lese, kde zemřela.

... na její přímlovu si vyprošují sílu vytrvat v dobrém až do konce.

Prosí za sebe, za své blízké... Ale především si na její přímlovu vyprošují sílu, aby vytrvali v dobrém až do konce... A nebo se na dobrou cestu vrátili...

P. Mieczyslaw Piotrowski, TChr ■

zemřít stejným způsobem, jako zemřel Pán Ježíš). A jeho smrt byla svědectvím, že přátelství s Ježíšem za to stojí. Svědectví mučedníků, jejich odhodlání a věrnost postupně nahlodala pohanský Řím, který o tři století později přijal Krista.

Také svědectví Karolíny Kózkové má obrovskou sílu: Ano, jsou morální hodnoty, které za to stojí! Čistota za to stojí! A především – Ježíš za to stojí! A Ježíš také dává odvalu i sílu, abychom mohli vytrvat. Je to svědectví, které s odstupem času neztratilo nic ze své působivosti. Naopak stále nabývá na síle. Na místě, kde Karolína zemřela, se dnes schází mnoho mladých lidí! Chtějí se povzbudit jejím příkladem a vyprosit si sílu a rozhodnost, aby také zůstali věrní tomu, co je dobré, správné a krásné, i když to něco stojí.

Podle „Milujte se“ č. 24 (upraveno)

Kontakty na Společenství čistých srdcí www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Světém vládne nedostatek moudrosti

„Jak nakládají muži se svým tělem? Jako s hračkou...“

Říkám, že panuje hloupost!“ upozorňuje ve své přednášce o zodpovědnosti mužů Wanda Póltawská, dlouholetá spolupracovnice papeže Jana Pavla II.

Je neuvěřitelné, co se s mužem stalo. A to pro potěšení, které trvá dokonce ani ne minuty, ale vteřiny. Chápete? Muž riskuje svou věčnost, věčnost ženy a zavrhuje dítě, na které nebere ohled...

Svatý máš být ty, tvá manželka i tvoje děti

Nemáš právo dotýkat se ženy, která není tvou manželkou, protože máš 6. přikázání. Nerozumíš? Pokřtění, biřmování, svátostně oddaní páchají smrtelné hříchy, které vedou přímo do pekla. Světém vládne nedostatek moudrosti. Svatý otec Jan Pavel II. je taktní. Říká nedostatek moudrosti, a já říkám, že panuje hloupost! Muži nepoužívají rozum, ženy také nepoužívají rozum. Jestli ti rozum napovídá, že jsi stvořením závislým na svém Stvořiteli – neznám vás všechny, ale vím o vás s jistotou, že všichni zemřete – a jestli, člověče,

Člověče, víš, že zemřeš, ty i všichni ostatní, tak tuto jedinou jistou událost zohledni, neboť budeš skládat účty z toho, jak jsi žil.

víš, že zemřeš, ty i všichni ostatní, tak tuto jedinou jistou událost zohledni, neboť budeš skládat účty z toho, jak jsi žil. Protože tělo je ti dáno zdarma, duše zdarma, ale nebe je ti dáno jako úkol, musíš si na ně svým životem „vydělat“, máš se stát svatým. A svatá má být tvoje rodina, tvá manželka i tvoje děti.

dr. Wanda Póltawská
(z přednášky v Krakově v listopadu 2013, přeložili Radka a Krzysztof Klišovi; podle „Oběžníku Hnutí Pro život ČR“ 3/2014, <http://hnutiprozivot.cz>; podstatnou část přednášky najdete v „Milujte se!“ č. 34 str. 56nn – on-line v archivu všech dosud vydaných čísel časopisu „Milujte se!“ na www.milujte.se) ■

Tělo je ti dáno zdarma, duše zdarma, ale nebe je ti dáno jako úkol, musíš si na ně svým životem „vydělat“...

„Mysli si, co chceš. Dělej si, co chceš. Ale pamatuj: jednou zemřeš a souzen budeš... Amen.“
(závěr kázání lidových misionářů v 19. stol.)

Foto: Flickr, skpy (CC BY-SA 2.0)

Personální práce

Tento příběh mluví s humorem
o velmi vážné věci...

Jednoho dne zahynul při autonehodě úspěšný personalista. Jeho duše vystoupala k Bráně Nebeské, kde ji přivítal svatý Petr:

„Ty, personalisto, vítěj v Nebi, ale současně ti musím říct, že pro nás představuješ jistý problém. Ještě tu nemáme žádné personalisty, a tak pořádně nevíme, co s tebou. A když u někoho nevíme, co s ním, tak máme malé pravidlo: na jeden den ho pošleme do Pekla, na druhý den ho máme u nás v Nebi a nakonec si sám vybere, kde chce zůstat.“

„No, já bych snad zůstal rovnou tady, nač tolik čekání...“ navrhl personalista.

Ale svatý Petr zakroutil hlavou: „Pravidla jsou pravidla.“

Tak svatý Petr posadil personalistu do výtahu a poslal ho až úplně dolů – do Pekla. Dveře výtahu se otevřou a personalista vidí krásné zelené louky, po kterých se procházejí šťastní lidé a vesele se mezi sebou baví. Všichni jsou dobře oblečení, spokojení a je mezi nimi plno jeho přátel,

personalistů! Příběhnou k němu, uvítají se, vzpomínají na staré časy. Potom ho seznámí s Ďáblem, příjemným, vtipným pánem, a ten je všechny pozve do místní restaurace na exotickou večeři, u které popijí, popovídají si a čas uletí, až je ráno a personalista musí do výtahu a do Nebe.

Následující den stráví personalista v Nebi. Sedí si na obláčku, příjemně si brnká na harfu, prozpěvuje si oblíbené písničky. A den uteče, ani neví jak.

Přijde večer a svatý Petr si zavolá personalistu: „Tak, byl jsi v Pekle, byl jsi i v Nebi, kde bys rád zůstal?“

„Víš, svatý Petře, nebylo mi u vás zle. Ještě nikdy jsem nestrávil takové dva příjemné dny jako tyto poslední. Ale víš, tam dole v Pekle mám přátele a ti na mě určitě čekají... Nezlob se, raději bych zůstal v Pekle...“

Svatý Petr přikývl a poslal personalistu výtahem zpět do Pekla.

Dveře výtahu se otevřou a personalista nevěří vlastním očím: Místo zelených luk rozoraná olejová zemina, odpadků po kolena a jeho přátelé oděni do hadrů a zubožení na kost tyto odpadky sbírají

a třídí. Ani se na něj nepodívají, oči upírají jen na svou smutnou a zapáchající práci.

Najednou k němu přistoupí Ďábel a vezme ho kolem ramen.

„Poslyš, Ďáble, já to nechápu... Včera to tu bylo samá zeleň, radost, spokojenost a pohoda, a dnes je to jedno obrovské smetisko, kde nemá nikdo na nikoho ani čas, ani náladu!“

Ďábel se pousměje: „To víš, včera jsme s tebou dělali personální nábor. Dnes už jsi součástí týmu...“

Podle webu Brněnského biskupství
www.biskupstvi.cz

**Kdyby zlo a hřích
byly tak odporné
už na začátku,
jako budou
na konci...**

Quidquid agis, prudenter agas et respice finem. (Cokoli činíš, jednej prozítelně a myslí na konec.)

latinské rčení

ABC civilizace lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Internetová televize TV-MIS.cz nabízí vzdělání i zábavu již jedenáctým rokem.

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šir to dál!

Na www.TV-MIS.cz najdete již více než 1600 hodin videa i audia!

Křesťanský JukeBox

<http://jukebox.tv-mis.cz>

s písničkami, CD, koncerty. Sestavte si několika kliknutími program k poslechu na celý den. K práci i odpočinku...

TV-MIS.cz má čtyři programy: MIS 1 – zábava, MIS 2 – vzdělání...

Křesťanský TémaBox

<http://temabox.tv-mis.cz>

s duchovními přednáškami a semináři, kázáními, audioknihami... – možnost stažení v mp3 formátu. Pro duchovní vzdělání doma i na cestách.

... MIS 3 – dokumenty a publicistika, MIS 4 – lokální.

Plus rozsáhlá audiosekcce, JukeBox, TémaBox, virtuální pouť do Izraele...

Virtuální pouť do Svaté země a na Sinaj

<http://svata-zeme.tv-mis.cz>

Více než 7 hodin videozáznamů. Navštivte s námi desítky míst ve Svaté zemi, poslechněte si výklad, prohlédněte si je...

Vše on-line, kdykoliv, kdekoliv a zdarma.

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se